

AKADEMSKI PLES VELENJSKIH ŠTUDENTOV

V prostorih ljubljanske Name je bil v soboto, 18. januarja, elitni akademski ples z brucovanjem. Zbrala se je vsa brucovska „elita“ iz Šaleške doline, največ pozornosti pa je bila deležna neelitna stara bruculja – koza. Da, žival na štirih nogah. Na fotografijah: zeleno carstvo (levo) in zelena svojat skupaj s prvo damo velenjskega brucovanja izpred 15 let.

● PRVA SEJA UO OBČINSKE KULTURNE SKUPNOSTI VELENJE

ZDRUŽITEV KULTURNIH USTANOV

V petek, 17. januarja, se je sešel na prvo sejo v novem sestavu izvršni odbor občinske kulturne skupnosti Velenje. Ivan Marin, predsednik izvršnega odbora, je najprej seznanil člane s potekom razprav v zvezi s financiranjem kulturnih dejavnosti v tem letu, nato pa so spregovorili o združevanju kulturnih ustanov v občini v enotno delovno organizacijo. Imenovali so 7-člansko komisijo, ki jo sestavljajo: Ivan Marin (predsednik), Stane Žula, Drago

Tratnik, Marjan Marinšek, Alojz Penšek, Tone Rep in Janez Krašovec. Komisija mora do 25. tega meseca pregledati dejansko stanje v teh ustanovah – ugotoviti, kakšen status imajo, dosežani način financiranja, sistematizacijo delovnih mest, in v zvezi s tem število zaposlenih ter se seznaniti z nadaljnjim programom posamezne ustanove (knjižnice, kulturnega doma, galerije in muzejske zbirke). Člani izvršnega odbora občinske kulturne skupnosti so se

tudi dogovorili, da bodo za letošnji kulturni praznik, 8. februar, organizirali koncert, na katerem bosta nastopili velenjska rudarska godba in godba

Zarja iz Šoštanja. Med koncertom bodo podelili tudi plakete zaslužnim članom oziroma društvom.

naš čas

24. januar 1975 – leto XI št. 3 (262) cena 2 din
Glavni in odgovorni urednik Ljuban Naraks

● LETOS 735. OBLETNICA VASI ŠALEK

NOVO SE VRAČA V STARO

V gasilskem domu v Šaleku so se sešli v petek, 17. januarja, na razširjeni sestanku predstavniki sveta krajevne skupnosti, krajevne organizacije socialistične zveze in delegati za posamezne samoupravne interesne skupnosti, ki živijo na območju krajevne skupnosti Šalek – Gorica.

Na sestanku, udeležil se ga je tudi predsednik skupščine občine Velenje Nestl Žgank, so spregovorili o pripravah na proslavo 735. obletnice obstoja vasi Šalek, ki naj bi potekala pod geslom „Novo se vrača v staro“. Da bi to visoko obletnico proslavili so imenovali 20-članski pripravljalni odbor za izvedbo proslave, ki ga vodi ing. Vili Jelen, in 6-članski odbor za ureditev in čim lepši izgled vasi. V zvezi s programom proslave je

bilo slišati, da bi organizirali festival ansamblov, na katerem bi nastopili tudi ansambli iz tistih mest, s katerimi je velenjska občina pobratena. Dogovorili so se tudi, da bodo zaprosili predsednika republiške konference socialistične zveze Mitja Ribičiča, naj bi prevzel pokroviteljstvo nad to veliko proslavo, ki pa jo bo treba prav gotovo uskladiti s praznovanjem 30. obletnice osvoboditve, 100. obletnice rudnika lignita Velenje in praznovanjem občinskega praznika.

● DANES ZAČNEMO OBJAVLJATI NOV FELJON

Zapuščena domovina

Zanimivo branje o sramotnem begu kralja in jugoslovanske vlade v usodnih aprilskih dneh leta 1941

● SKLICANA PLENARNA SEJA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA

Delovni načrt dopolnili s kongresnimi sklepi

Člani občinskega sveta Zveze sindikatov Velenje se bodo sešli na razširjeno plenarno sejo v torek, 28. januarja.

Osrednja točka dnevnega reda bo dopolnitev programa nalog občinskega sveta v skladu s sklepi 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Predlog dopolnitve programa nalog je na zadnjih dveh sejah obravnavalo predsedstvo občinskega sindikalnega sveta in ga sklenilo predložiti v razpravo in sprejem občinskemu svetu.

Sicer bodo na torkovi plenarni seji sprejeli še poslovnik o notranji organizaciji in načinih delovanja občinskega sveta Zveze sindikatov Velenje ter obravnavali finančno poročilo za leto 1974 ter finančni načrt za leto 1975.

Krajani KS Šalek – Gorica želijo čimbolj dostojno proslaviti 735. obletnico vasi

Komentar tedna

Vsa svetovna in domača literatura je polna usod „malega“ človeka. O „malemu“ človeku slišimo na vsakem koraku, nemalokrat primerjamo njegovo skromno življenje s tistimi posamezniki, ki se niso obogatili ravno na račun svojega dela. Pravimo: „Kaj bo vendar dejal ‚mali‘ človek!“

„Mali“ človek pa za nekatere ni samo posameznik, je tudi nedoločna družbena baza, na katero se premnogokrat sklicujejo tisti, ki jo potrebujejo kot samoupravno kuliserijo za svoja nesamoupravna dejanja.

Ni zato odveč, da poudarimo tisti del razmišljanja Staneta Dolanca, ko je govoril na jubilejni proslavi ob 50-letnici izhajanja „Komunista“, v katerem se je ostro spopadel z mnenjem o „malemu“ človeku. Dejstvo je,

»MALK« ČLOVEK

zapisali smo, da marsikdo še vedno preveč abstraktno pojmuje našo družbeno bazo. Družbena podlaga socialističnega samoupravljanja pa je silno določna, pretkana s problemi, željami in uspehi določnih delovnih ljudi: v šolah, delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih itd. Pretkana je s samoupravno težnjo, da premaga zmote in zablode, da na podlagi uspešnega dela oblikuje še boljše dobro usodo za vse delovne ljudi in občane.

Zato je nesmiselno govoriti o anonimnem „malemu“ človeku, kajti vse kar imamo, je dosežek ljudi, ki so združeni v enotno samoupravno naravnano fronto dela. Tudi tisk, ne glede na to, če je lokalnega pomena, bo moral vedno bolj predstavljati ljudi v njihovem delu in interesu, v združenem delu, v samoupravnih organih, v Socialistični zvezi in sindikatih ter še v mnogih drugih oblikah združevanja. Skupna podlaga vsem, so načela in praksa socialističnega samoupravljanja.

Naj ponovimo: dosežkov ne moremo pripisovati enemu samemu človeku. Vedno so ustvarjani skupno, v ugodnih pogojih časa, stopnje družbene ureditve, pod vodstvom Zveze komunistov in Socialistične zveze, ob učinkoviti in nemalokrat srboriti volji zelo številnih aktivistov in še mnogo bolj številnih dobronamer-nih meščanov in vaščanov, ki se z zanosom lotevajo nalog, da bi si izboljšali položaj tako, kot ga načelno opredeljujejo dokumenti Zveze komunistov in nove ustave. Zato ne more biti nikakršnega govora o „malemu“, ponižnem človeku. Cenimo samo tisto, kar je bilo storjenega zaradi pripravljenosti ogromne množice ljudi, kar vzpodbuja k novim dejanjem. Ravnanje pa je treba preudarno, kajti nobena nova generacija ne sme pozabiti, da družbeni napredek nikoli ne more biti podarjen na zlatem krožniku, marveč nastane samo s trdim bojem, žrtvami in spet z nenehnim bojem. To ni boj posameznikov, to je boj vseh ljudi naše skupnosti.

MILAN MEDEN

OD 20. 1. DO 20. 2. 1975 DNEVNO
OD 9. DO 18. URE ORGANIZIRA

SODOBNA OPREMA

V PROSTORIH DOMA DRUŽBENIH ORGANIZACIJ PESJE PRI VELENJU

RAZPRODAJO

OD 30—50 %

KUHINJSKIH ELEMENTOV GORENJE IZ OPUŠČENEGA PROGRAMA CENEJE

ZADNJE DNI PO SVETU...

SOVJETSKA ZVEZA ODPOVEDALA POGODBO

V odnosih med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami Amerike, ki so se zadnja leta nenehno izboljševali, je prišlo do zastoja: Moskva je sporočila, da odpoveduje leta 1972 domnjeno trgovinsko pogodbo med državama.

Razlog: ameriški kongres je sprejel zakon, s katerim je sicer dal Sovjetski zvezi najbolj udalno trgovinske pogoje (tak status imata med socialističnimi državami edino Poljska in Jugoslavija), vendar pa je v tem zakonu tudi neki nemogoč dodatek, ki ga Sovjetska zveza nikakor ni mogla sprejeti. Stvar je v tem, da je senator Jackson uspel izsiliti dopolnilo zakona, po katerem bo Sovjetska zveza deležna največjih trgovinskih ugodnosti le pod pogojem, da bo dovoljevala svobodno izseljevanje Židov v Izrael.

V Moskvi so to čisto upravičeno ocenili kot grobo vmešavanje v njihove notranje odnose. V bistvu pomeni dodatek k sprejetemu zakonu isto, kot bi pomenil neki sklep, recimo, arabskih držav, da bodo odslej prodajale Združenim državam

Amerike nafto le pod pogojem, če bodo sprejele letno toliko in toliko tisoč priseljencev z njihovega področja.

Toda kljub tej oviri za zdaj ni videti, da bi bili odnosi med obema državama resneje prizadeti. Predsednik Ford in njegov zunanji minister Henry Kissinger sta namreč že vseskozi nasprotovala temu dodatku in to v Moskvi upoštevajo kot veliko olajševalno okoliščino.

Dodatek so sprejeli šele po zagriznem prizadevanju senatroja Jacksona, ki pa ob tem ni skrival svojih daljnosežnih ambicij. S tem, ko se namreč kaže kot nepopustljiv nasprotnik komunizma (kot temu popularno rečejo onstran oceana), igra namreč na karto, da se čim bolj uveljavi v svoji domovini in to kasneje s pridom izrazi med predsedniškimi volitvami.

Kako realno na obeh straneh ocenjujejo najnovejšo oviro kaže dejstvo, da so tako v Beli hiši kot v Kremlju izredno zadržano in mirno sprejeli najprej sklep ameriškega kongresa in potem tudi odpoved pogodbe s strani Sovjetske zveze. Očitno je, da voditelji na eni in drugi strani zaradi tega nikakor ne želijo resneje ogroziti svojih sicer dobrih odnosov.

NEZNANKE BLIŽNJEGA VZHODA

Medtem se je končala turneja saudskega kralja Fejsala, ki je obiskal Jordanijo, Sirijo in Egipt, s čimer je hotel po eni strani utrditi arabsko enotnost tistih držav, ki predstavljajo prvo arabsko bojno linijo v boju z Izraelom, po drugi pa utrditi zaupanje v Kissingerjevo metodo postopnega iskanja rešitve bližnjevzhodne krize.

Kaže, da je uspel v obojem, čeprav bi bilo prezgodaj govoriti v kakšni meri. Vsekakor pa je svojo nedvomno avtoriteto v arabskem svetu podprl tudi s konkretnim prispevkom (Jordanija je dobila več kot 50 milijonov dolarjev pomoči, Egipt 100 in Sirija 150).

Toda Fejsal je seveda ob vsem svojem vplivu le postranski dejavnik med tistimi, ki lahko odločilno prispevajo k mirni rešitvi. Glavne pobude slej ko prej prihajajo iz Združenih držav Amerike, konkretneje od ameriškega zunanjega ministra, ki je tudi avtor sedaj veljavne (recimo: še vedno veljavne) ideje o iskanju posamičnih rešitev, ki naj bi jih šele kasneje kronal kak skupen sporazum v Ženevi.

Kissinger se je ta teden pogovarjal v Washingtonu z

izraelskim zunanjim ministrom Jigalom Alonom, ki se je medtem že vrnil v Tel Aviv. S čim se je vrnil, ni znano, toda če se je praznih rok (se pravi brez konkretnega predloga za nadaljevanje pogovorov), potem so obeti za mirno rešitev skromni.

Vsi se namreč strinjajo, da so sedaj na vrsti Izraelci, ki morajo ponuditi kak oprijemljiv in predvsem sprejemljiv predlog o nadaljnji fazi pogajanj.

Še bi bilo mogoče uvrstiti kako razumno pobudo Tel Aviva za nadaljnji umik na Sinaju, ki bi moral vključevati bodisi prelaza Mitla in Gidi, bodisi naftna polja, bodisi eno in drugo.

Brez tega Egiptčani (ki sicer v načelu sprejemajo pobudo, naj bi se pogajali najprej oni z Izraelom in nato Sirija, pa Jordanija in neke ob koncu tudi Palestinska osvobodilna organizacija) ne bi mogli sestiti za skupno mizo z Izraelci — ker ne bi imeli o čem govoriti.

INDOKINA: ČEDALJE NEVARNEJE

V Indokini se nadaljuje ofenzive osvobodilnih sil, kar se posebej velja za Kambožjo. Stanje se na frontah od prejšnjega tedna ni bistveno spremenilo, kar pa z drugimi besedami pomeni, da režima tako v Saigonu kot v Phnom Penhu ne uspesta zmanjšati pritiska osvobodilnih sil.

SNEMAJO FILM „KMEČKI UPOR“ — V okolici Zagreba, kjer so se pred 400 leti odvijali avtentični dogodki, zaključujejo s snemanjem spektakularnega filma „Kmečki upor“. Avtor scenarija in režiser filma Vatroslav Mimica je film pripravil okrog 5 let, za realizacijo pa bodo porabili 24 milijonov dinarjev. V filmu nastopa 60 najbolj znanih jugoslovanskih igralcev in okrog 3 tisoč statistik, glavno vlogo kmečkega vodje Matije Gubca pa igra Fabijan Sovagović. Zaradi bolezni režiserja filma verjetno še ne bodo vrteli na letošnjem festivalu v Puli. — Na posnetku (ena od scen) se Vlastelin Franjo Tah (Pavle Vujisić) zoperstavlja upornim kmetom.

CHARLIE VITEZ — Charlie Chaplin je pred več leti odšel iz svojega delovnega Londona in sedaj živi v Švici ob Ženevskem jezeru. V 85. letu starosti, čeprav se še ni povsem pozdravil, se je vrnil v London, kjer ga bo britanska kraljica za zasluge na umetniškem področju povzdignila v viteza. Kot vedno je novinarje, ki so ga ob prihodu sprejeli, hudomušno pozdravil.

NOV HOTEL NA JAHORINI — Na Jahorini, v znanem zimskem središču blizu Sarajeva so zgradili nov hotel B kategorije. Zelo atraktiven gostinski objekt, ki lahko sprejme 350 gostov, ima restavracijo, ekspres restavracijo, ambulanto in druge potrebne prostore. Na pomlad pa bodo zgradili še bazen in športna igrišča.

ZAVESICE — Zavesice za zadnjimi kolesi motornih vozil niso več obvezne. Pravilnik o napravah in opremi za vozila v cestnem prometu bo v Zveznem uradnem listu objavljen konec januarja ali najkasneje v začetku februarja, tako da miličniki že od polovice februarja zaradi pomanjkljivih zavesic voznikov ne bodo več kaznovani. K obvezni opremi vozila pa bo še naprej sodila prva pomoč, trikotnik in rezervne žarnice. Novost je tudi obvezna zimska oprema. Vsa motorna vozila in tudi osebni avtomobili bodo morali imeti na pogonskih kolesih zimske gume, dovoljene pa so tudi gume z letnim profilom, če ima voznik med opremo vozila verigi vsaj za pogonska kolesa.

CENE — Cene pri nas so praktično zamrznjene. Povečati se ne morejo vse dotlej, dokler ne bo sprejet družbeni dogovor o cenah v letu 1975. Podpis tega dogovora oziroma sprostitve cen pričakujejo proti koncu tega meseca. Ta dogovor bo konkretiziral številne podrobnosti — zajel bo obveznosti in odgovornosti, vse z namenom, da bi cene letos ukrotili. Glavna značilnost tega dogovora bo: cene v letu 1975 ne morejo rasti hitreje kot lani.

ZAPOSLENOST — Konec decembra je bilo v Sloveniji zaposlenih približno 648.000 prebivalcev v družbenem sektorju, kar je za okoli 2400 več, kot jih je bilo konec novembra. Od tega jih je bilo več kot 317.000 zaposlenih samo v industriji (leta 1939 le okoli 75.000).

MLEKO — Proizvajalci mleka nasprotujejo napovedani podražitvi mleka za 90 par pri litru. V poslovnem združenju „Mlekosim“ izražajo upravičeno bojazn, da bodo višje cene zmanjšale porabo mleka in sira. „Zvezni zbornici za kmetijstvo smo konec novembra lani poslali zahtevo za zvišanje odkupne cene mleka od 65 na 75 par za maščobno enoto. Presenečeni smo bili, ko smo zvedeli, da so se 10. januarja na sestanku med-

...IN DOMOVINI

republiškega komiteja za kmetijstvo dogovorili o novi odkupni ceni mleka — 90 par za maščobno enoto. To pomeni 15 par več, kot smo zahtevali. Če bo ta cena sprejeta, se bodo proizvajalci mleka znašli v nezavidljivem položaju,“ je izjavil direktor Mlekosima.

HOTEL — Okrog gradnje novega Park hotela na Bledu je bilo v zadnjem času dvignjenega precej prahu. Kaže pa, da je zdaj končno dana pika na i. Vsi trije zbori skupščine občine Radovljica so ondan sprejeli odlok o zazidalnem načrtu centralnega turističnega področja Bleda in odlok o zazidalnem načrtu za cono I na Bledu. Tako so odločili, da novega Park hotela ne bodo nižali za dve etaži, kot je to predlagal občinski izvršni svet, vendar pa fasada novega hotela ne bo betonska, marveč obdelana z lesom in eternitom.

NAFTA — Poleg zelo bogatega nahajališča pri Beničancih, ki je dalo lani 613.000 ton nafte, so našli nova nahajališča pri Obodu in Kučancih. Kmalu pa se bo začelo poskusno črpanje nafte na novih poljih. Računajo, da bodo vrtnice pri Obodu in Kučancih dale že letos 100.000

ton surove nafte. Panonska nižina, posebno pa njen slavonko-baranjski del, se kaže kot bogato skladišče virov energije. Poleg nafte so našli večje količine plina, zaradi česar že postavljajo več sto kilometrov dolge plinovode. V Osijeku tudi gradijo plinsko elektrarno, ki bo konec leta pripravljena za obratovanje. Našli so tudi bogata ležišča premoga, nedaleč od Slavonske Požege, zato ni izključeno, da ne bi še letos začeli pripravljati otvoritev rudnika.

DEVIZE — Čeravno še ni podatkov za december, pa je že jasno, da je bil devizni dohodek od turizma v Sloveniji lani manjši kakor leta 1973. To je posledica manjšega turističnega prometa tujcev, medtem ko se je obremen precej povečal domači turistični promet. V enajstih mesecih lani je znašal devizni dohodek od turizma 163,1 milijona dolarjev, kar je za 4,3 milijona dolarjev ali 2,5 odstotka manj kakor v istem obdobju leta 1973. V to vsoto so zajete samo učinkovite valute, čeki in kreditna pisma, ne pa tudi virmanska nakazila gostinskim in turističnim organizacijam iz tujine. Največje zmanjšanje deviznega dohodka je bilo pri malem obmejnem prometu, kjer se je zmanjšal od 30 na 24 milijonov dolarjev ali za 20 odstotkov.

AKTUALNO

NALOGE SO, DENARJA PA NI

Zbori delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela in zbori občanov v krajevnih skupnostih so ob koncu preteklega leta obravnavali delovne usmeritve in finančne načrte samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1975. Zbori delovnih ljudi in zbori občanov so potrdili delovne programe samoupravnih interesnih skupnosti. Drugače povedano: sprejete delovne programe ni mogoče spreminjati, ne da bi o tem spet povprašali delovne ljudi ter občane in se dogovorili, katere naloge oziroma akcije naj bi izpadle iz že potrjenih programov zaradi pomanjkanja denarja.

Te dni se je zvrstilo več sestankov koordinacijskega odbora predstavnikov samoupravnih interesnih skupnosti z občina Velenje, na katerih so obravnavali občinsko bilanco skupne porabe za leto 1975. Pri tem so se srečavali s poglavitnim vprašanjem — kako uskladiti naloge z razpoložljivim denarjem. V primerjavi z letom 1974 bi lahko bilo v občini Velenje za skupno porabo na voljo 30 odstotkov več denarja, ali 189.581.000 dinarjev, zbrati pa ga je mogoče s predlagano prispevno stopnjo le 166.686.000 dinarjev, oziroma le 14,3 odstotka več kot v letu 1974.

Čeprav je občina Velenje, kar zadeva narodni dohodek na prebivalca, na drugem mestu v Socialistični republiki Sloveniji, pa bi jo morali, kar zadeva skupno porabo, postaviti med tiste občine, ki naj bi prejemale solidarnostno pomoč. Poglavitni razlog za ta položaj je dejstvo, da se okrog 30 odstotkov vseh zaposlenih vozi na delo v organizacije združenega dela v Saleški dolini iz drugih občin.

Drug problem pa je v delitvi razpoložljivih sredstev skupne porabe na posamezne samoupravne interesne skupnosti (zdravstveno zavarovanje, socialno skrbstvo, otroško varstvo, izobraževanje, kultura, telesna kultura in zaposlovanje). Kot vse kaže sta pri predlagani delitvi sredstev za zdaj potegnili krajši konec občinska izobraževalna skupnost in občinska skupnost otroškega varstva. Že večkrat doslej je bilo poudarjeno, da imata področji vzgoje in izobraževanja prednost, vendar ostaja v glavnem le pri načelni podpori. Celodnevna šola, za katero je treba zagotoviti letos 3 milijone dinarjev, je nova obveznost, ki jo vsi podpirajo. V finančni načrt občinske izobraževalne skupnosti

Velenje pa je ni mogoče vključiti, ker v okviru predlagane prispevne stopnje za občinsko izobraževalno skupnost ni denarja. Podobno je tudi s pokrivanjem izgube temeljne izobraževalne skupnosti Velenje za leto 1974.

Dogovorjeno je, da naj bi na območju Socialistične republike Slovenije znašala obremenitev bruto osebnih dohodkov za skupno porabo 15,42 odstotkov. Čimprej bi morali seveda uveljaviti ustavno načelo, da določajo prispevne stopnje skupščine samoupravnih interesnih skupnosti po predhodnem dogovoru z delovnimi ljudmi. Dokler pa te ustavne novice ne bomo uveljavili, pa je treba tudi v konkretni praksi določiti, katerim nalogam bomo resnično dajali prioriteto. Pri tem zagotovo ne bomo mogoče prezreti programov samoupravnih interesnih skupnosti s področja izobraževanja in otroškega varstva. Iz obremenitev bruto osebnih dohodkov pa bi morali, kot predlaga občinska izobraževalna skupnost Velenje, izločiti vse obveznosti za investicije, potreben denar za naložbe pa zagotoviti z dogovarjanjem z delovnimi ljudmi iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela!

NOVA PROIZVODNJA — ENKRAT VIŠJI CELOTNI DOHODEK

V središču pozornosti delovnih kolektivov so zadnje dni proizvodni in finančni dosežki za leto 1974 ter naloge, ki so pred organizacijami združenega dela v letošnjem letu.

Med organizacijami združenega dela v občini Velenje, ki so uspešno sklenile poslovanje v lanskem letu, je tudi Lesna industrija „Gorenje — Lesna“ Šoštanj. Obiskali smo direktorja te organizacije združenega dela, ki je že nekaj let vključena v Združena industrijska podjetja „Gorenje“ Velenje, Martina Primožiča. Pomek je stekel o proizvodnih dosežkih leta 1974 in o gospodarjenju in nalogah, ki so pred delovno skupnostjo v letu 1975.

— Kako ocenjujete gospodarjenje v vaši organizaciji združenega dela?

„V letu 1974 smo dosegli okrog 36 milijonov celotnega dohodka; v primerjavi z letom 1973 smo celotni dohodek povečali za 8 milijonov dinarjev. Ob tem pa je treba omeniti, da je delovna skupnost Lesne industrije „Gorenje — Lesna“, kar zadeva razvojne možnosti, močno omejena. Sestavljajo jo tri proizvodne enote (mizarstvo, žaga, lesna volna), ki nimajo prostorskih možnosti za širjenje in večjo modernizacijo proizvodnje na obstoječih lokacijah. Kar dve enoti, in sicer mizarstvo in žaga, pa ležita na rušnem področju rudnika lignita. Zato je bila osmorna naloga zaposlenih v vseh enotah optimalno izkoristiti obstoječe proizvodne zmogljivosti. Doseženi rezultati gospodarjenja v letu 1974 pričajo o tem, da smo bili v teh prizadevanjih uspešni.“

— Omenili ste, da sestavljajo vašo organizacijo zdu-

ženega dela tri delovne enote. Bi jih lahko predstavili?

„Delovna enota mizarstvo proizvaja izdelke za zahtevnejše stanovanjske in druge objekte, hotele itd., seveda po naročilu. Na žagi režemo les iglavcev. Tega lesa je malo in so tudi sicer količine za razrez omejene. Z razrezom lesa ustvari žaga polovico realizacije, drugo polovico pa z izdelavo embalaže za potrebe tovarne gospodinjne opreme Gorenje Velenje. Lesna volna pa proizvaja, kot pove že ime, lesno volno!“

— Izvedeli smo, da je Lesna industrija „Gorenje — Lesna“ Šoštanj že izoblikovala program razvoja za leto 1975. Bi lahko predstavili letošnja hotenja vaše delovne skupnosti?

„Program razvoja naše organizacije združenega dela je sestavni del programa razvoja Združenih industrijskih podjetij „Gorenje“ Velenje. V okviru razvojnega načrta teh podjetij šoštanjka Lesna industrija „Gorenje — Lesna“ ni bila deležna večjih naložb. Prva vlaganja so v načrtu za leto 1975.“

Gre za uresničitev programa proizvodnje fasadnih elementov (oken in balkonov) iz poliuretana. Za to novo proizvodnjo bomo uporabili obstoječe prostore Industrije gradbenih elementov na Selu pri Velenju.

Oprema za proizvodnjo fasadnih elementov je že naročena in v Velenje naj bi prispela najpozneje ob kon-

cu aprila, tako da bi v maju že stekla poskusna proizvodnja. Na leto naj bi izdelali okrog 45.000 fasadnih elementov iz poliuretana.

V prostorih Industrije gradbenih elementov na Selu pri Velenju pa bo organizirana tudi proizvodnja umetnega marmorja. Poskusna proizvodnja tega novega izdelka se je že začela.“

MARTIN PRIMOŽIČ, direktor Lesne Šoštanj

— Zagotovo bo razširitev proizvodnega programa in nova proizvodnja vplivala na pospešeno rast celotnega dohodka?

„Načrtujemo, da bodo investicije, ki jih imamo v načrtu v tem letu, pomembno vplivale na rast celotnega dohodka. Računamo, da se bo v letu 1975 zaradi nove proizvodnje celotni dohodek podvojil, saj je mogoče pričakovati, da bo dala proizvodnja fasadnih elementov iz poliuretana in umetnega marmorja letno okrog 35 milijonov dinarjev celotnega dohodka.“

— In kakšni so načrti za gospodarjenje v letu 1975?

„Lesna industrija „Gorenje — Lesna“ Šoštanj bo v letu 1975 ustvarila najmanj 78 milijonov dinarjev celotnega dohodka, oziroma 42 milijonov dinarjev več, kot ga je v preteklem letu. Povečanje celotnega dohodka gre v glavnem na račun nove proizvodnje, seveda pa bodo vrednost proizvodnje povečali tudi v vseh treh delovnih enotah, kjer si bodo prizadevali, da v obstoječih prostorih kolikor je največ mogoče povečajo proizvodnjo.“

Naša organizacija združenega dela bo zaradi uvajanja nove proizvodnje povečala letos tudi število zaposlenih. Načrtujemo, da se bo povečalo število zaposlenih od 165 na 235, oziroma za 70 delavcev.“

— Uvodoma ste opozorili na pglavitni problem, ki tare vašo organizacijo združenega dela, to je, da ni prostorskih možnosti za širjenje in večjo modernizacijo proizvodnje. Kaj načrtujete za prihodnje v tej zvezi?

„Ob upoštevanju dejstva, da ležita „mizarstvo“ in „žaga“ v rušnem področju, kakršna koli večja vlaganja ne samo v razširitev proizvodnje, pač pa tudi v večjo modernizacijo niso smotna. Kot sem že omenil si zadnja leta prizadevamo, da bi v teh obratih, kolikor je najbolj mogoče, izkoristili obstoječe stroje in druge naprave. Ob enem pa pripravljamo načrte za koncentracijo celotne proizvodnje Lesne industrije „Gorenje — Lesna“ Šoštanj na novi lokaciji. Tudi na ta način želimo zagotoviti zanesljivo prihodnjo razvojno pot naše organizacije združenega dela.“

PRVI USPEHI SKUPNEGA DELA

Po dvoletnem poslovno tehničnem sodelovanju se je 600-članska delovna skupnost Tovarne usnja Šoštanj vključila kot temeljna organizacija združenega dela v Industrijo usnja Vrhnika. Rezultati skupnega dela so vse bolj vidni, zlasti še pri skupnih nastopih pri nabavi in prodaji ter na področju razvojne, investicijske in tudi finančne politike. Za skupno delo pa je značilna še sočasnost vseh akcij znotraj vseh 7 temeljnih organizacij združenega dela vrhniške Industrije usnja.

NA TUJE SO PRODALI ZA 2,3 MILIJONA DOLARJEV IZDELKOV

Lani je dosegla Tovarna usnja Šoštanj blizu 110 milijonov dinarjev celotnega dohodka, na tuje pa je prodala kar za 2,3 milijona dolarjev izdelkov, pri čemer je uvozila samo za 1 milijon dolarjev reprodukcijskih materialov in surovin.

V Šoštanju so lani izdelali okrog 1,1 milijona kvad. metrov raznih vrst usnja, 675 ton vegetabilnih izdelkov, 11.000 kosov težke konfekcije ter nad 70.000 parov športnih in zaščitnih rokavic.

VIŠJI STROŠKI — MANJŠA PODJETNIŠKA AKUMULACIJA

Zaradi izrednega porasta stroškov, saj so se pomožni materiali podražili kar za 50 %, energija za 80 %, prispevki pa kar za 88 %, je dosegla Tovarna usnja Šoštanj v letu 1974 le okrog 7 milijonov dinarjev podjetniške akumulacije. Na lanskeletno poslovanje so vplivali tudi nestabilno svetovno tržišče ter neurejeni odnosi med usnjarsko in čevljarško industrijo pri nas. Čevljarška industrija je, na primer, svoje

izdelke podražila tudi do 50 %, usnje pa se je v primerjavi z letom 1973 celo pocenilo, in to za okrog 10 %.

Letos želijo šoštanjski usnjarni povečati obseg proizvodnje v usnjarni za najmanj 20 %, v obratu konfekcije pa za okrog 30 %. Ob tem, ko načrtujejo za okrog 20 % povečanje prodaje na tuja tržišča, pa bo ostal uvoz surovin in pomožnih materialov na lanskeletni ravni.

Računajo na nadaljnje povečanje produktivnosti dela ter na izboljšanje kvalitete dela, tako da bi ob cenah iz leta 1974 dosegli najmanj 130 milijonov dinarjev celotnega dohodka.

SPREJELI PROGRAM STABILIZACIJE IN VARČEVANJA

Omeniti velja, da so v Tovarni usnja Šoštanj že sprejeli program stabilizacije in varčevanja, v katerem so posebej poudarili nujnost nadaljnega večanja izvoza in proizvodnje, prav tako pa tudi varčevanja na vseh področjih. Opozorili so v njem zlasti še na nujnost okrepitev osebne odgovornosti, samoupravno odločanje pa mora postati čimprej stalna praksa!

GORENJE SE BO ZNOVA POVEČALO

Združena industrijska podjetja „Gorenje“ Velenje sestavljajo osem organizacij združenega dela, in sicer Tovarna gospodinjne opreme Gorenje Velenje, Gorenje — Sever Subotica, Gorenje — Muta, Gorenje — Lesna Šoštanj, Gorenje — Fecro Slovenj Gradec, Gorenje — Elrad Gornja Radgona, Gorenje — Varstroj Lendava in Gorenje — Metalplast Ruše.

V Združena industrijska podjetja „Gorenje“ pa se bosta v kratkem vključili še dve organizaciji združenega dela, in sicer Tovarna toplotnih naprav Sombor in Industrija pohištva „Peter Drapšin“ iz Kikinde. Delovni skupnosti tovarn iz Sombora in Kikinde sta se na referendumih odločili za vključitev v Združena industrijska podjetja „Gorenje“ Velenje. To odločitev delovnih skupnosti morajo potrditi še samoupravni organi vseh organizacij združenega dela „Gorenje“.

Pričakovati je mogoče, da bo družina „Gorenje“, to je Združena industrijska podjetja „Gorenje“ Velenje, štela že v kratkem 10 članov.

NOVI PROSTORI

SLOVENJ GRADEC, 24. januarja — S priložnostno

slovesnostjo bodo danes ob 11. uri predali svojemu namenu nove proizvodne prostore slovenjgraškega obrata Industrije delovnih zaščitnih sredstev „Prevent“ Slovenj Gradec, in sicer v novi coni slovenjgraške lahke industrije.

Industrija delovnih zaščitnih sredstev „Prevent“ je lani povsem preuredila in posodobila proizvodne prostore obrata „Konfekcija“ v Mislinji, zdaj pa je zgradila še nove prostore za slovenjgraški obrat.

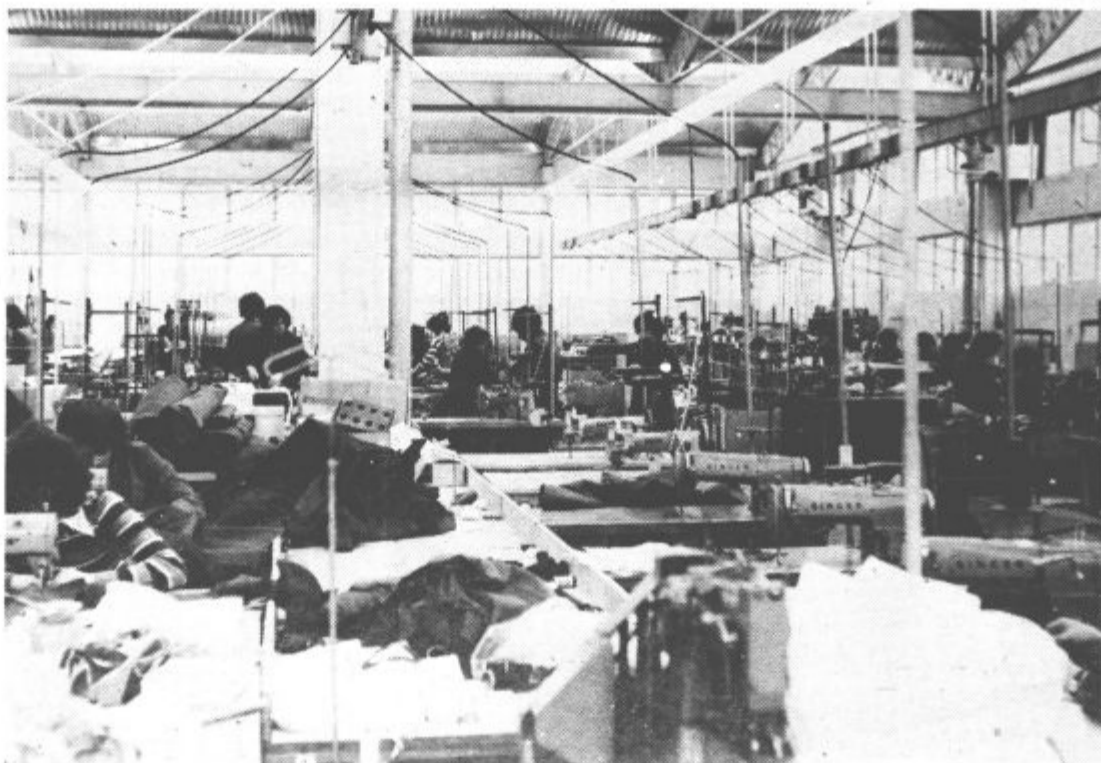
V teh novih prostorih bodo organizirali delo ob treh tekočih trakovih in v dveh izmenah, kar bo omogočilo zaposlitev nove delovne sile.

Pozneje pa bodo v nove prostore preselili tudi skupne službe.

strijski coni v Pamečah.

Letos bodo nadaljevali z gradnjo industrijskih objektov, sklenjeno imajo tudi pogodbo za postavitev bencinske črpalke na prostoru nasproti tovarne

meril, prav zdaj pa se dogovarjajo še za prevzem nekaterih drugih del. Storili bodo vse, da bodo plansko obveznost, to je 57 milijonov dinarjev celotnega dohodka, tudi dosegli.

250-članska delovna skupnost Gradbenega podjetja Slovenj Gradec je dosegla lani 44 milijonov dinarjev celotnega dohodka. V zadnjih letih slovenjgraški gradbinci kar precej povečujejo obseg gospodarjenja, zato tudi ni slučaj, da načrtujejo za leto 1975 celotni dohodek že v višini 57 milijonov dinarjev.

Med največjimi deli, ki so jih opravljali delavci Gradbenega podjetja Slovenj Gradec lani, velja omeniti začetek gradnje nove stanovanjske soseske S-8 ob Celjski cesti v Slovenj Gradcu. Prvi objekt v tej novi soseski je dograjen in prav te dni so se vselili stanovalci v 73 stanovanj. Pripravljajo pa se na gradnjo drugega objekta s 44 stanovanji.

Gradbeno podjetje Slovenj Gradec je lani dogradilo novo poslopje za osnovno šolo v Šmartnem pri Slovenj Gradcu, prizidek občinskega sodišča v Slovenj Gradcu, zgradilo dva mostova čez Mislinjo v Šmartnem ter Šentilju in postavilo novo proizvodno-skladiščno halo za tovarno oblazinjenega pohištva „Nova oprema“, pred dograditvijo pa je proizvodna hala za tovarno meril v indu-

MEDNARODNE KULTURNE PRIREDITVE „MIR 75 — 30 OZN“ SE BODO ZAČELE

20. oktobra

Priprave na Mednarodne kulturne prireditve „MIR 75 — 30 OZN“, ki se bodo vrstile v občinah Slovenj Gradec, Ravne na Koroškem, Dravograd, Radlje ob Dravi in Velenje, se bodo začele 20. oktobra, ko bodo Slovenj Gradcu odprli veliko mednarodno likovno razstavo na temo „Angažirana figurativna likovna umetnost“, ki bo odprta peto dni. Sicer pa se bodo prireditve ob 30-letnici Organizacije združenih narodov nadaljevale še v letu 1976.

Podrobneje bomo o prireditvah na mednarodne kulturne prireditve „MIR 75 — 30 OZN“ pisali v prihodnji številki našega lista.

SKUPNE DOHODKE PRIJAVITE DO KONCA JANUARJA

V okviru programa usklajevanja davčne zakonodaje z novo ustavo je konec decembra lani sprejela slovenska skupščina vrsto predpisov s področja davkov, ki bistveno spreminjajo dosedanje obdavčitev nekaterih vrst dohodkov in premoženja.

Glede na to da, tako kot prejšnja leta, je tudi letos najpoznejše, do 31. januarja treba prijaviti lanske skupne dohodke, je namen tega sestavka predvsem pojasniti tisto vrsto davka, ki občane zadeva v najširšem obsegu kot zavezanec, to je davek od skupnega dohodka občanov. Republiška skupščina je med drugim sprejela dopolnitev zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks. Predvsem je spremenila zakonsko določilo, po katerem znaša neobdavčljivi del skupnega dohodka občanov za leto 1974 40.000 din. Davčne olajšave za vzdrževane družinske člane pa znašajo 16.000 din za otroke in 13.000 din za ostale vzdrževane družinske člane.

Za presežke dohodkov po odbitku neobdavčljivega dela dohodka in po odbitku olajšav za vzdrževane družinske člane, pa je davčna lestvica ostala enaka kot v preteklem letu. Lestvica je taka:

če znaša letna osnova din		znaša davek	
nad	do	din	%
	10.000		2,5
10.000	20.000	250	+
20.000	30.000	750	+
30.000	40.000	1.550	+
40.000	50.000	2.850	+
50.000	60.000	4.750	+
60.000	70.000	7.550	+
70.000	80.000	11.250	+
80.000	100.000	15.850	+
100.000	150.000	26.850	+
150.000	200.000	59.850	+
200.000		97.350	+

Z namenom, da bi pomagali zavezancem pri proučevanju včasih težje razumljivih nekoliko zapletenih davčnih zadev in jim olajšali delo v zvezi s sestavo napovedi, želimo zavezanca na kratko seznaniti z najpomembnejšimi določbami.

Kdo je davčni zavezanec?

Davčni zavezanec za davek od skupnega dohodka občanov je vsak občan s stalnim prebivališčem v SRS, ki je v preteklem letu dosegel nad 40.000 din skupnega čistega dohodka.

Kaj se šteje za skupni čisti dohodek?

Za skupni čisti dohodek se šteje skupen znesek vseh osebnih in drugih dohodkov, doseženih v letu, za katero se vlaga napoved, in doseženih iz kakršnihkoli virov, zmanjšan za davke in prispevke, ki se plačujejo iz teh dohodkov in zmanjšan za krajevni samoprispevek, plačane članarine družbenim organizacijam, plačane prispevke humanitarnim društvom in organizacijam, kultumim in drugim organizacijam.

Kaj se ne šteje v skupni čisti dohodek in ne podleže davku od skupnega dohodka občanov?

V davčno osnovo se ne vstevajo povračila dejanskih stroškov, kot potni stroški, dnevnice, nadomestila delavcem za prevoz na delo, za ločeno življenje in podobno, vendar le do višine, določene v družbenem dogovoru ali samoupravnem sporazumu; nadalje prejemki iz naslova odlikovanja in narodnega priznanja, partizanske spomenice, nagrade za življenjska dela, dohodki jubilejnih izdaj in podobno, obresti od hranilnih vlog, javnih posojil in dohodki od iger na srečo in drugo. Posebno je potrebno poudariti, da je novo zakonsko določilo, ki ne šteje kot osebni dohodek in ne podlega obdavčitvi, osebni dohodek jamskih delavcev v organizacijah združenega dela v proizvodnji premoga, ki dosegajo dohodke z delom v jami.

Pomembno je še poudariti, da so vsi zavezanci dolžni vložiti napoved do 31. januarja, torej tudi tisti, katerim davčni organi odmerjajo še druge davščine (od obrti, intelektualnih storitev); tako bo na primer obrtnik hkrati vložil napoved za davek od obrti in če dosega tolikšen čisti dohodek, še davek iz skupnega dohodka občanov. Seveda pa bo v tej drugi napovedi dohodek od obrtne dejavnosti zmanjšal za zgoraj navedene obveznosti.

In za zaključek še kratek nasvet. Vestno izpolnjena napoved nudi odmernim organom vse potrebne podatke za odmero davka vključno podatke za priznanje olajšav za vzdrževane družinske člane. Hkrati olajša delo odmernih organov, zavezancu pa prihrani vse tiste neprijetnosti, ki sledijo nevestnemu prijavljanju in prikrivanju doseženih dohodkov.

Udeleženci dvodnevnega posvetovanja v Gorenju

SPREJELI NOVO ORGANIZIRANOST

V torek in v sredo prejšnji teden je bilo v tovarni gospodinske opreme Gorenje Velenje dvodnevno posvetovanje sekretarjev osnovnih organizacij zveze komunistov, predsednikov sindikalnih konferenc in zveze socialistične mladine ter predsednikov delovnih organizacij združenih industrijskih podjetij Gorenje.

Ob koncu dvodnevnega posvetovanja so sprejeli novo organizacijsko shemo družbenopolitičnih organizacij tako v temeljnih organizacijah združenega dela kot v delovnih organizacijah in na ravni združenih industrijskih podjetij Gorenje ter združene elektrokovinske industrije Slovenije. Organizacijsko shemo so sprejeli za vsako družbenopolitično organizacijo posebej.

Sprejeli so tudi rokovnik za obravnavo doseženih rezultatov pri uresničevanju ustave in

samoupravnega sporazumevanja od temeljnih organizacij do sestavljene organizacije združenega podjetja elektrokovinske industrije Ljubljana. Hkrati s tem bodo obravnavali tudi zastavljene gospodarske načrte po posameznih temeljnih organizacijah združenega dela v tem letu. Na ravni združenih podjetij Gorenje je potrebno več dogovarjanja in usklajevanja pri nastopu v samoupravnih interesnih skupnostih tako v posamezni občini kot tudi v samoupravnih interesnih skup-

nostih v Sloveniji in Vojvodini. Le z uresničenjem sprejetega plana za letošnje leto bodo dosegli zastavljene cilje. Osebni dohodki v posameznih delovnih organizacijah združenega podjetja Gorenje morajo biti usklajeni glede na produktivnost in delovne pogoje za posamezna delovna mesta. V posameznih delovnih organizacijah bodo zadolžili strokovne službe, da bodo na podlagi tehnoloških posegov izdelale predlog za zmanjšanje materialnih stroškov v letošnjem letu. Sklepi tudi poudarjajo, da morajo stroške zmanjšati najmanj za pet odstotkov. Ustrezne službe morajo doseči tudi zmanjšanje režijskih stroškov v posameznih delovnih organiza-

cijah. V vseh delovnih organizacijah si je treba prizadevati še večjo kakovost izdelave večjo pozornost pa bodo svetili tudi uvajanju proizvodov.

Da pa bodo lahko zastavili cilje dosegli, se morajo družbenopolitične organizacije, kadrovske organizacije, idejnopolično še bolj usobiti. Vse družbenopolitične organizacije in samoupravni organi morajo sprejeti in prilagoditi posamezni temeljni organizaciji združenega dela delovni organizaciji ter obravnavati v času, ki je določen v sprejetem rokovniku, oceniti dosedanje delo in na podlagi sprejetih sklepov določiti ustrezne akcijske programe.

● GOSPODARJENJE V TOVARNI USNJA SLOVENJ GRADEC

NAJMANJ 200 MILIJONOV

V preteklem letu je dosegla tovarna usnja Slovenj Gradec blizu 170 milijonov dinarjev celotnega dohodka, ali skoraj 50 odstotkov več, kot ga je bila leto dni pred tem. Plan celotnega dohodka so presegle za okrog 10 odstotkov, dosegli so tudi planirani dohodek 50 milijonov dinarjev, ostanek dohodka pa bo za tretjino manjši, kot so načrtovali. V zadnjem obdobju so se namreč močno zvišali stroški, saj so bili za 15 milijonov dinarjev večji od načrtovanih. Slovenjgraške usnarje je v preteklem letu močno pestila tudi nelikvidnost. Kupci so dolgovali tovarni usnja Slovenj Gradec kar 5-krat več sredstev, kot je tovarna sama dolgovala dobaviteljem.

Na tuje so v letu 1974 prodali za skoraj 4 milijone dolarjev izdelkov, oziroma kar enkrat več kot leta 1973, vendar plana izvoza niso dosegli, v glavnem zaradi zastoja v proizvodnji avtomobilске industrije. Slovenjgraška tovarna usnja je velik izvoznik sedežev za avtomobilsko industrijo, proizvodnja avtomobilov pa je, kot je znano, lani nazadovala.

ŠTEVILNE NOVE PRIDOBITVE

Za investicije so lani v tovarni usnja Slovenj Gradec porabili nad 26 milijonov dinarjev. Temeljna organizacija zdru-

ženega dela UTEKS je dobila novo strojno opremo, in sicer nove stroje za ekstrudirano proizvodnjo na osnovi polivinilklorida in gume ter za proizvodnjo poliuretanskih izdelkov nove stroje za linijo za proizvodnjo kosi kap. Zgradili so novo skladiščno halo, v gradnji pa so novi proizvodni prostori. Tudi v drugi temeljni organizaciji združenega dela NTU so v preteklem letu namestili nove strojne linije, da bi povečali zmogljivosti in posodobili proizvodnjo.

Celotno tehnologijo so z nakupom sodobne opreme izpopolnili, kar ugodno vpliva na produktivnost dela.

NAČRTI ZA GOSPODARJENJE V LETU 1975

V tem letu pa želijo slovenjgraški usnarji ustvariti že nad 200 milijonov dinarjev celotnega dohodka, na tuje pa prodati za okrog 5 milijonov dolarjev izdelkov. V primerjavi z lanskim letom bodo povečali dohodek za 20 odstotkov, ostanek dohodka pa za polovico. Investicijske načrte imajo za letošnje leto precej ambiciozne, za njihovo uresničitev naj bi porabili kar 25 milijonov dinarjev. Vprašanje pa je, če jih bodo lahko uresničili, ker morajo okrepiti sklad lastnih obratnih sredstev.

Vse kaže, da bodo morali želje uskladiti z možnostmi, zlasti še zato, ker zaradi prednosti vlaganj v druge gospodarske dejavnosti ni mogoče pričakovati, da bi uspela zagotoviti tovarna usnja Slovenj Gradec večja bančna sredstva za vlaganja v njihovo organizacijo združenega dela.

● PRISPEVKA MLADE BRALKE NČ

SMUČARSKI TEČAJ

Kot vsako leto tudi letos obiskujem smučarski tečaj. Zaradi pomanjkanja snega imamo samo suhi trening. V smučarski tečaj se je prijaviло veliko učencev. Uči naš tovariš Križ. Veliko dobrega nas nauči in ima že kondicijo za poznejše smučanje. Tečaj obiskujem ob sredah.

MOJ DOMAČI KRAJ

Moj domači kraj je Šmartno ob Paki. Skozi ta kraj teče umazana reka Pakica, ob močnem dežju tudi plavlja. Skozi Šmartno ob Paki se vije asfaltirana cesta, po kateri je kar precej promet. Na vsaki strani ceste so hiše. V tem kraju je tudi nekaj njiv, ki so skrbno delane in urejene. Tu imajo večje podjetje, ki se imenuje „VINO“. Šmartno pa se časi razvija. Zgradili so na samopostrežno trgovino „MARKET“. Sedaj gradijo še gasilski dom.

Na kraj Šmartno ob Paki sem se zelo navezala. Če ga morala kdaj zapustiti, bi bilo za njim zelo žal.

NIKICA TEVŽ,
OŠ Šmartno ob Paki

Pogovor s predstavniki občinskega sindikalnega sveta in zveze socialistične mladine.

Obisk slušateljev z Jesenic

Prejšnji teden so bili na dvodnevem obisku v Velenju slušatelji, ki obiskujejo dvomesečno politično šolo za sindikalne delavce v Jasnici. V četrtek so se najprej dopoldne sešli na pogovore s predstavniki občinskega sindikalnega sveta in zveze socialistične mladine, ki so 26 slušateljev seznanili z organiziranostjo sindikata in zveze socialistične mladine v občini ter z gospodarskim razvojem občine do leta 1980. Med dvodnevno ekskurzijo v Velenju so slušatelji imeli pogovore tudi na Rudarsko-elektroenergetskem kombinatu Velenje ter v tovarni gospodinske opreme v Velenju. Ogedali so si tudi jama velenjskega premogovnika.

● DANES BO ZASEDALA V SLOVENJ GRADCU OBČINSKA KONFERENCA ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE SLOVENIJE:

UVELJAVLJANJE KONGRESNIH STALIŠČ IN SKLEPOV

● NAČRTI KMETIJSKE ZADRUGE SLOVENJ GRADEC ZA GOSPODARJENJE V LETU 1975:

POUDAREK ŽIVINOREJI

Kmetijska zadruga Slovenj Gradec načrtuje v letošnjem letu večje investicijske posege v lastno proizvodnjo. Kot je povedal direktor te organizacije združenega dela, diplomirani inženir Ivan Uršič, bodo v okviru sanacijskih programov živinoreje sanirali proizvodnjo mleka na farmi v Starem trgu pri Slovenj Gradcu ter razširili vzrejo plemenske živine na „Dobrovskem gradu“ v Turški vasi.

Na farmi v Starem trgu bodo preuredili hlev na odplakovanje ter povečali stalez živine tako, da bo tam 100 glav živine. V Turški vasi pa bodo adaptirali in modernizirali hlev ter povečali stalez živine od 50 na 100 glav.

NA NOVO BO ZAČELO PREUSMERJATI GOSPODARJENJE 40 KMETIJ

V Mislinjski dolini so začeli doslej preusmerjati gospodarjenje na 130 kmetijah. Gre za vlaganje v modernizacijo hlevov in drugih gospodarskih objektov ter za nakup mehanizacije.

V letu 1975 bo Kmetijska zadruga Slovenj Gradec namenila posebno pozornost gospodarjenju v zasebnem sektorju kmetijstva. Pripravljeni so programi za preusmerjanje gospodarjenja, katerih skupna vrednost dosega 10 milijonov dinarjev. Sredstva za te investicije bodo zagotovljena iz bančnih posojil, posebnih republiških namenskih sredstev, hranilnih vlog, Koroške hranilnice in posojilnice ter s soudeležbo o kmetov, ki preusmerjajo gospodarjenje.

Računajo, da bodo začeli preusmerjati gospodarjenje na najmanj 40 kmetijah, in to z različnimi posegi, to je od preurejanja hlevov do izgradnje silosov ter nakupa mehanizacije.

Direktor KZ Slovenj Gradec Ivan Uršič

GOSPODARJENJE V LETU 1974 IN NAČRTI ZA LETO 1975

Kmetijska zadruga Slovenj Gradec je v letu 1974 dosegla 40 milijonov dinarjev celotnega dohodka, ali kar 51 % več, kot ga je bila leto dni pred tem. Žal pa je zaradi povišanih stroškov ostala akumulacija na ravni iz leta 1973.

Na tako občutno povečanje celotnega dohodka je vplivala zlasti še trgovska dejavnost. Slovenjgradska kmetijska zadruga je v lanskem letu prevzela od bivšega trgovskega podjetja „Zarja“ šest trgovin v okoliških krajih, in sicer v Doliču, Šentilju, Turški vasi, Podgorju, Suhem dolu, in na Selah. Na Glavnem trgu

pa je uredila specializirano prodajalno kmetijske opreme in tehnike. Tako je dosegla trgovina že 40 % vsega celotnega dohodka kmetijske zadruge.

TRŽNI VIŠKI VSAKO LETO VEČJI

Proizvodnja v družbenem sektorju kmetijstva, gre za proizvodnjo hmelja, mleka, pivovarskega ječmena in za vzrejo plemenske živine, je ostala v glavnem na doseženi ravni iz leta 1973.

Povečala pa se je kooperacijska proizvodnja v zasebnem sektorju. K temu je prispevalo tako preusmerjanje gospodarjenja na kmetijah kot organiziranje mreže 18 zbiralnic mleka po vsej Mislinjski dolini.

Iz organizirane proizvodnje v zasebnem sektorju je bilo lani 1.426.000 litrov tržnih viškov mleka, kar predstavlja v primerjavi z letom 1973 10-odstotno povečanje ter 798 glav pitanega goveda, kar je 4 % več kot v letu 1973.

VIŠJI CELOTNI DOHODEK IN OBSEG PROIZVODNJE

V pogovoru z direktorjem Kmetijske zadruge Slovenj Gradec, diplomiranim inženirjem Ivanom Uršičem smo tudi izvedeli, da načrtujejo za letos povečanje celotnega dohodka za okrog 30 %, tako da bi Kmetijska zadruga Slovenj Gradec že dosegla več kot 50 milijonov dinarjev celotnega dohodka. Ob tem pa se bo fizični obseg proizvodnje povečal za okrog 5 %.

SLOVENJ GRADEC, 24. januarja – Popoldne bo v Slovenj Gradcu volilna in programska seja Občinske konference Zveze socialistične mladine Slovenije Gradec.

V pogovoru s sekretarjem Občinske konference Zveze socialistične mladine Slovenije Slovenj Gradec Bojanom Butolenom smo izvedeli, da je trenutno v Mislinjski dolini blizu 2.500 organiziranih mladincev in mladink. Združeni so v 17 osnovnih organizacijah v krajevnih skupnostih, 19 osnovnih organizacij deluje v temeljnih organizacijah združenega dela, 4 na osnovnih šolah, 1 na srednji šoli ter 1 v kmetijstvu (aktiv mladih zadržnikov).

V Slovenj Gradcu so že ustanovili konferenco mladih delavcev ter konferenco mladih v izobraževanju, pripravljajo pa ustanovitev še dveh konferenc, in sicer konference mladih v krajevnih skupnostih in konference mladih v kmetijstvu. Poglavna naloga konference mladih v kmetijstvu bo usposabljanje mladih kmetovalcev ter njihovo vključevanje v družbenopolitično življenje na vseh ravneh.

Sicer bodo tudi mladi iz Mislinjske doline v prihodnjih tednih in mesecih namenili posebno pozornost ureditvi stališč in sklepov Zveze socialistične mladine Slovenije in Zveze socialistične mladine Jugoslavije. Ob tem bodo bolj kot doslej skrbeli tudi za usposabljanje mladih za delo in za njihovo izobraževanje. Uveljavljali pa bodo tudi programska izhodišča, sprejeta na današnji popoldanski seja Občinske konference Zveze socialistične mladine Slovenije Slovenj Gradec. Napovedujejo še nekatere spremembe v organiziranosti, pri čemer računajo zlasti še na ustanovitev najmanj 2 novih osnovnih organizacij Zveze socialistične mladine Slovenije na Ekonomskem šolskem centru Slovenj Gradec, kjer naj bi v prihodnje delovale vsaj 3 osnovne organizacije.

priditve in telesno kulturo, za informiranje ter za kmetijstvo. V okviru Občinske konference Zveze socialistične mladine Slovenj Gradec bodo ustanovili tudi Konferenco klubov OZN, tovrstno delo je bilo pred leti dokaj razgibano, računajo pa še na ustanovitev koordinacijskega odbora specializiranih organizacij, v okviru katerega bodo usklajevali dejavnost specializiranih organizacij mladih, ki so kolektivni član Zveze socialistične mladine Slovenije.

PO KOROŠKI

● Javna razprava o statutu SZDL Slovenije

Na območju občine Ravne na Koroškem je v polnem teku javna razprava o statutu Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ki jo usmerja Občinska konferenca SZDL Ravne na Koroškem. Na zadnji skupni seja Izvršnega odbora Občinske konference SZDL in Komiteja Občinske konference ZK so po obravnavi statuta SZDL Slovenije in pravil ravenske občinske konference SZDL določili konkretne naloge komunistov pri konstituiranju Občinske konference SZDL in krajevnih organizacij SZDL na novih ustavnih načelih. Občinska konferenca SZDL Ravne na Koroškem je pred začetkom javne razprave o statutu Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije izdala posebno tiskano obvestilo o novi vlogi Socialistične zveze, tako da je mogoče na zborih delovnih ljudi in občanov že kar razprava. Javna razprava poteka v Meziški dolini tako v okviru družbenopolitičnih organizacij kot v posameznih krajih. Sklenili pa jo bodo zbori delovnih ljudi in občanov, na katerih bodo volili tudi nove delegatske krajevne konference Socialistične zveze, ter seja Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Ravne na Koroškem prve dni februarja, ki se jo bodo udeležile tudi delegacije vseh drugih družbenopolitičnih organizacij.

● Seminar za aktive Zveze socialistične mladine iz vseh štirih koroških občin

Prejšnji petek, 17. januarja, je pripravil Medobčinski svet Zveze socialistične mladine za Koroško v Meziški dolini seminar za aktive Zveze socialistične mladine Slovenije iz koroških občin Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec. Na seminarju, ki je bil namenjen predstavitvi osnovnih značilnosti nove usmeritve Zveze socialistične mladine Slovenije, so govorili o izpolnjevanju načrtov in nalog po kongresu Zveze socialistične mladine Slovenije, bistvenih problemih dela ZSMS ter o načrtih dela občinskih konferenc in medobčinskega sveta Zveze socialistične mladine Slovenije, nadalje o osnovnih značilnostih usmeritve in aktualnosti ZSMS ter o problemih, prizadevanjih in programih Zveze komunistov, Socialistične zveze delovnega ljudstva, Zveze sindikatov ter Zveze združenj borcev NOV.

● Pogovor o pouku sodobne biologije

Institut za biologijo ljubljanske Univerze je pripravil 17. januarja na Ravnah na Koroškem pogovor o pouku sodobne biologije, in sicer ob izidu knjig „Sodobna biologija od molekul do človeka“ ter „Realizacija programa opreme bioloških učilnic“. Pogovora se je med številnimi gosti udeležil tudi rektor Univerze v Ljubljani, profesor doktor Janez Milčinski. Gimnazija Ravne na Koroškem je med tremi slovenskimi srednješolskimi zavodi, kjer so v šolskem letu 1973/74 poskusno uvedli pouk biologije po novem, v središču Meziške doline pa so bili tudi prvi seminarji za srednješolske profesorje biologije. Nasploh pa postaja Gimnazija Ravne na Koroškem, kjer so že pred leti začeli pouk biologije približevati novemu konceptu, slovensko središče za usposabljanje srednješolskih učiteljev za sodobni pouk biologije.

● NOVI PROSTORI ZA OSNOVNO ZDRAVSTVENO SLUŽBO V MISLINJI

V pričakovanju solidarnostne pomoči

V drugi največji krajevni skupnosti občine Slovenj Gradec, Mislinji, ima zdravstvena služba, že tradicijo. Tam so imeli zdravnika že v letih pred drugo svetovno vojno. Do leta 1958 je bila v Mislinji dvakrat na teden odprta splošna ambulanta v popoldanskem času. Pred 17 leti pa je kraj dobil stalnega zdravnika splošne prakse.

Osnovna zdravstvena služba je v Mislinji v zadnjih letih precej napredovala, čeprav so pretesni in neprimerne prostori vseskozi osrednji problem. Zraven splošne ambulante so uredili še zobozdravstveno službo in tehniko ter organizirali posvetovalnico za nosečnice in otroke.

TUDI DO 110 OBISKOV V SPLOŠNI AMBULANTI NA DAN

Zdravstvena postaja Mislinja deluje na območju z blizu 4.500 prebivalci. Ob tem velja omeniti, da iščejo zdravniško pomoč tudi občani iz nekaterih krajev občin Slovenske Konjice in Velenje. Značilnost tega območja pa je tudi, da so si zaradi nezadostnih možnosti

za zaposlitev v domačem kraju mnogi občani poiskali delo v Velenju oziroma v Ravnah. Tako se več sto občanov vozi vsak dan na delo v ravnosko Železarno, pa v velenjski Rudarsko elektroenergetski kombinat, Tovarno gospodinjstvene opreme „Gorenje“, Rudarski šolski center itd.

Samo splošno ambulanto obišče dnevno tudi do 110 občanov. Prostori čakalnice in ordinacije so že dalj časa neprimerni in pretesni. V Mislinji in Slovenj Gradcu so že dalj časa iskali možnosti, da bi za zdravstveno postajo Mislinja zagotovili nove prostore. Končno se jim je ponudila prilika za odkop prve etaže v novem stanovanjskem bloku ob cesti Mislinja-Slovenj Gradec.

ZARADI POMANJKANJA DENARJA KASNI UREDITEV NOVIH PROSTOROV

Samo prostori bodo veljali okrog 3,5 milijona dinarjev. Ker vsega denarja še nimajo zagotovljenega, kasnjajo dela. Ob tem pa velja omeniti, da bodo denar za ureditev prostorov za osnovno zdravstveno službo v Mislinji zagotovili tudi iz sklada za negospodarske investicije občine Slovenj Gradec, v katerem zbirajo sredstva krajevnega samopriskpeva občanov ter združena sredstva organizacij združenega dela.

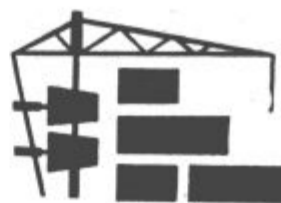
Zdravstveni delavci in občani pričakujejo, da se bo pri urejanju novih prostorov za zdravstveno službo v Mislinji manifestirala solidarnost. Pričakujejo, da bodo del potrebnega denarja za ureditev prostorov prispevale tudi temeljne organizacije združenega dela oziroma območja, kjer so občani zaposleni. Tako naj bi se v konkretni praksi uveljavilo sodelovanje temeljnih orga-

nizacij združenega dela in krajevne skupnosti pri zadovoljevanju skupnih potreb delovnih ljudi in občanov.

VELIKA ŽELJA – NOVI PROSTORI DO 1. MAJA 1975

Z ureditvijo novih prostorov bo za dalj časa umaknjena z dnevnega reda prostorska problematika osnovne zdravstvene službe v Mislinji. Zato si vsi želijo, da bi bili novi prostori tudi čimprej urejeni. Zaključek del pa je odvisen od zagotovitve preostalih potrebnih sredstev. Vendar so vsi prepričani, da bodo najpozneje za 1. maj 1975 v Mislinji „bogatejši“ za nove prostore osnovne zdravstvene službe.

S 1. julijem 1975 pa dobi jo v Mislinji še enega zdravnika splošne prakse. In še to: v novih prostorih zdravstvene postaje Mislinja bo splošna ambulanta, diagnostični laboratorij (novi), otroška posvetovalnica, posvetovalnica za nosečnice, 2 zobni ordinaciji in tehnika.

GIP "VEGRAD" VELENJE

objavlja prosta delovna mesta za:

1. ŠTIRI OBRATNE ELEKTRIKARJE
2. ŠTIRI STROJNIKE TEŽKE GRABENE MEHANIZACIJE
3. DVA ŽERJAVISTA
4. 5 in 6 NK ALI KV DELAVEC z ustrezno poklicno izobrazbo, praksa zaželena

Samsko stanovanje in hrana v menzi podjetja p askrbljena. OD po samoupravnem sporazumu. Obvezno poskusno delo. Kandidati naj se osebn ali s prošnjami javijo v kadrovsko službo podjetja.

Zdaj pa ni vedela, kaj naj počne. O tem zadnjem vprašanju bo morala zelo mirno premisliti. Sicer so bile še druge letalske družbe, ki bi bile mogoče bolj ustrežljive, pa še ladijske družbe, ki bi bile mogoče tudi dobrodošle. Neka njena prijateljica iz Tokia se je skrivaj odpeljala brez vozovnice na Havaje, in to bi tudi lahko rešilo njeno pot v Ameriko.

Hodila je naprej in se kmalu znašla na Piccadilly Circusu, vstopila v kavarnico in naročila skodelico čaja. Soba je bila prazna, a čez nekaj minut je vstopila vanjo v svetlo modro svilen obleko oblečena dama in sedla k naslednji mizi.

Srebajoč čaj si je Yuki

● RONALD KIRKBRIDE

JUKI OKANO

prizadevala, da bi se čimbolj zamislila nad problemom, ki je stal pred njo, a ni mogla. Dama pri sosednji mizi je strmela v Yuki, a ne tako neprijetno, kot bi še nikoli ne videla Japonke, ampak bolj tako, kot da jo dobro pozna in bi bila rada prijazna, zato se ji je Yuki nasmehnila.

Bila je izredno lepa ženska. Njen droben, blede obraz je spominjal na podobe klasičnih božanstev. Zlate lase je imela gladko počesane ob glavi, ki so ji padli na rame. Oči je imela velike in modre, svetlečih zenic, ki so spominjale na čistost in plahost. Nos je imela izredno lepo rezan in raven, ličnice pa močne in lepo zaobljene. Njena prekrasno oblikovana usta so se ji prijateljsko nasmihala v čudovitem skladju z nizkim nežnim glasom, kot zvončki, ki mrmrajo v poletnem večeru: „Oprostite, pravkar sem bila na Pan American, prav tedaj, ko ste govorili z uslužbencem. Se vam lahko za trenutek pridružim?“ Yuki se ji je nasmehnila in odgovorila „Oh, prosim!“

„Bi lahko kadila?“ Preden je Yuki utegnila odgovoriti, je gospa potegnila veliko zlato tobačnico, vzela iz nje cigareto in si jo prižgala.

„Jaz sem Fayette Freeman,“ je rekla preprosto in stegnila roko. „Živim v Ameriki, a prihajam vsako leto v Anglijo nakupovat. Vi ste Japonka, kajne?“

„Da,“ je rekla Yuki. „Videti je, da ste tudi vi nameravali v New York.“

„Da.“

„Pa niste imeli veliko uspeha.“

„Nič uspeha,“ je Yuki odgovorila temačno.

„Mogoče bi vam jaz lahko pomagala.“

„Kako pomagala?“

„Najprej mi morate zapupati, čemu se vam tako mudi v New York.“

„Ker...“

Hitro je umolknila. Malo način, kako je bilo vprašanje postavljeno, malo ženini prodorni pogled, ali pa morda način, kako je med ustnicami stiskala cigareto, ko je pričakovala odgovor, je Yuki zaustavil, da je dobro premislila odgovor. Morda tudi ta gospa potrebuje gospodinjstvo pomočnico? Če je tako, potem bi ji mogoče plačala vozovnico do Amerike. Če bi ji omenila John-nyja, potem dama mogoče ne bi hotela plačati, potem pa zbogom Amerika.

„Yuki je prepotovala dolgo pot iz Japonske, da bi

videla Ameriko,“ je odgovorila. „Ima stare prijatelje v Londonu, ki bi lahko pomagali, a ne more najti.“

„Yuki? Lepo ime.“

„Yuki Okano,“ se je predstavila.

„Hm, Yuki, kako bi ti bilo všeč, če bi potovala z menoj v New York?“

„Zakaj? Želite gospodinjstvo pomočnico?“

„Ne, ne, kje neki! Takoj sem videla, da ste veliko predbna za kaj takšnega. Pomislila sem – mogoče za družabnico. Veste, prijateljica, s katero sem skupaj stanovala, je pred letom dni za stalno odšla v Pariz in zato mi je malce samotno.“

„Zakaj Japonka? Zakaj ne ameriško dekle?“

„Veste, to pa zato, ker sem se vedno izredno zanimala za Japonsko – veste – Zen – Kabuki – ikebana-Haiku...“ Veselo se je nasmehnila, umo in obetajoče.

„Svet rose.“

„Z svet rose, pa še...“

„In vendar.“

„Wakarimasuka?“

„Hai Wakarimasu! Zelo dobro govorite!“

„Imam tudi majhno trgovino na Madison Avenue, kjer prodajam vse lepe stvari iz Japonske – lutke, papirsove svitke, hokkido medvede in miniaturne smreke – kako jih že imenujete?“

„Bonsai.“

„Seveda! Hm, mislim, da bi bili lahko izredna dekoracija za mojo trgovino. Menim, da imate dovoljenja za delo, toda...“

„Oh, popolnoma sem pozabila vizo!“ je vzkliknila Yuki in tlesnila z rokama nad glavo.

„Zaradi tega nikar ne skrbite,“ je rekla dama.

„Na ambasadi me zelo dobro poznajo in zato ne bo težko dobiti začasne vize. Trajalo bo le nekaj ur in pozneje, če vam bo všeč, bomo skušali dobiti stalno dovoljenje.“ Naslonila se je nazaj in strastno potegnila dim iz cigarete.

„Hm, Yuki, kaj menite o mojem predlogu?“

„Zelo mi je všeč,“ je rekla Yuki smehljajoče. „Mislim, da ste zelo prijazna dama, gospodična Freeman.“

„Reci mi Fayette,“ je rekla in v pepelniku ugasnila cigareto. „Ali Fay, če ti je tako lažje. Kōnčno se bova zelo pogosto srečevali, kajne?“

Yuki je zardela. Odprla je torbico, da bi plačala svoj čaj, toda dama ji ni dovolila.

„Ne, sama bom poskrbela za to. Tako sem srečna, da sva sklenili tako dober dogovor.“

Cetrto poglavje
FAYETTE
10.

Sedela je poleg malega japonskega dekleta v udobni kabini prvega razreda velikega boeinga 707, ki je letel v popolni temi, prekrizala roki v naročju in z nasmehom mislila na srečo, ki se ji je nasmehnila, da je našla tako očarljivo družabnico. Zdaj ji je že skoraj odleglo, da jo je Marion zapustila in odšla v Pariz, kar pa je bilo pred mesecem še tako zelo boleče. Vso tisto noč je prejojala. Ko je taksi peljal Marion v tujino, je otrpelo sedela ob Maude, vedoč da je ne bo videla nikoli več, da je ne bo mogla nikoli več ljubkovati, kadar bo utrujena, potolažiti je, kadar bo nesrečna ali pa poslušati njene korake po stopnicah navzgor in kako bo zadihana planila v njeno sobo z vzklikom: „Oh, ljubica!“

● GLEDAMO JIH VSAKO NEDELJO

Govorijo »Odpisani«

Bilo je nekega junijskega popoldnega leta 1941. V nekdanji Stiški ulici v Beogradu sta dva mladeniča šla mimo nemškega oficirja, ga ogovorila in ko se jima je približal, sta ga ustrelila.

Predvidevajo, da so bili prvi strelji dveh maturantov tedanje Osme moške gimnazije, skojevcev Voja Nanovića in Slobodana Tomića tudi prvi atentat na sovražnika v okupiranem Beogradu in hkrati začetek organiziranih akcij, ki so trajale vse do osvoboditve in v katerih je padlo ali bilo v zaporih in taboriščih kasneje postreljenih okrog deset tisoč mladih Beograđanov.

Med voditelji posameznih udarnih skupin je bil tudi filmski režiser Gangi – Voja Nanović, ki je 1948. leta posnel svoj prvi igrani film Nesmrtna mladost, v katerem je opisal borbo svojih tovarišev. Zdaj pa te mlade beograjske junake vidimo tudi na naših televizijskih zaslonih v nadaljevanju Odpisani.

Voja Nanović se spominja: „Zbirali smo se na poljani Šičanskega na Rdečem križu, igrali smo nogomet in se hkrati dogovarjali. Tovariši iz komiteja so nam sporočili naloge za akcije. Hkrati smo morali vsi skojevci ne glede na vsakodnevne naloge, opraviti svoje šolske dolžnosti in maturirati. Vzoredno s tem smo zbirali orožje, kradli municijo in skladišča na Tašmajdanu, zažigali garaže, kupovali bencin in sodelovali v napadih na sovražnika in domače izdajalce.“

Četudi bi sodelovali na kvizu „Vse ali nič“, prav gotovo ne bi uganili, kaj je na sliki. V spodnjem delu je dvonadstropni bager, prava mala plavajoča tovarna, ki v Habarovsku v Sovjetski zvezi noč in dan raziskuje dolino Kajgašanske reke in iz peska dviguje zlato. V sredini fotografije je velikanska gomila jalovine, ki jo je izvrgel bager. Pred tem so iz jalovine posesali najmanjša zrnca zlata in je zaradi tega plavajoča tovarna preseglala letni plan za nekaj mesecev.

● GVAPU – ŠALJIVA ZGODBA Z DIVJEGA ZAHODA – I. ANTIČ

Junaki „Odpisanih“, ki jih vidimo vsako nedeljo v

mladih skojevcev. V teh akcijah sta padli Nada in Zora, Ranka pa pripoveduje: „Zorico so izključili iz vseh beograjskih gimnazij zato, ker je kot štirinajstletno dekletce zbirala podpise proti tedanjemu notranjemu ministru Korošču. To jo ni omajalo. Zbirala je mlade delavce in jih pripravljala na akcije. Po napadu na Sovjetsko zvezo sta Zora in Nada Anastasijević med številnimi akcijami nekega dne polili pred sedežem gestapa v središču mesta kamion z bencinom in ga zažgali. Zorico so takrat ujeli in so jo po dolgih mučenjih oktobra ustrelili.“

Le redki so ostali. Zdaj se s televizijsko nadaljevanjo spominjajo težkih dni svojih akcij in vseh, ki jih ni več. Med njimi so Slobodan Tomić, ki je padel v partizanih, Momčilo Mitrović, ki so ga ustrelili na Banjici, Slobodan Grzičić pa je padel na sremski fronti kot eden najmlajših komandantov bataljona. To so naši junaki televizijske nadaljevanke Tihi, Prle, Zrika in številni drugi.

Plin iz smeti

Trdimo, da se naš svet začena dušiti v pomankanju energije, obenem pa ne izrabljamo virov, ki jih imamo pred nosom. Po ameriških podatkih zavzre povprečen meščan dnevno 2,5 kg smeti, za mesto z milijonom prebivalcev pomeni to letno skoraj milijon ton ali dobrih 100 km dolg vlak. Odvažanje in odlaganje tako orjaških količin je kajpak zapletena in draga zadeva. Se bolj zanimivo pa je, da ima kilogram povprečnih mestnih odpadkov kalorično vrednost okrog 3000 kcal, da torej ustreza skoraj 4 kWh energije na prebivalca in da torej skoraj 10 kilovatlinskih ur. To je za tričlansko družino mesečno skoraj 1000 kWh. Kar pogledate na svoj račun za elektriko in ugotovite: boste, da mesečno komaj porabite več...“

Zal smeti ni enostavno pretvoriti v uporabno energijo, čeprav se s tem ukvarja vrsta velikih raziskovalnih ustanov.

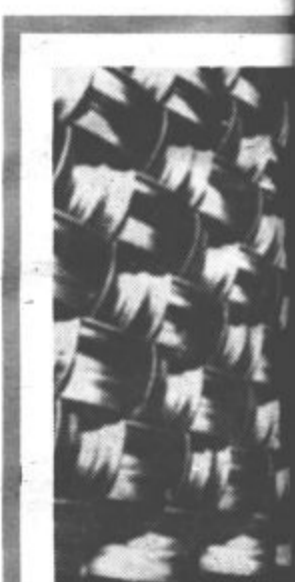
Toda prvi rezultati so že tu. Univerza West Virginia načrtuje poskusne naprave za 50–100 ton odpadkov dnevno. Proces frakcioniranja destilacije in razcepa organskih molekul pri 500–800 stopinjah Celzija brez dostopa zraka ob izločanju ogljikovega monoksida in dioksida naj bi dajal 14 kub. m gorilnega plina (metana) na tono odpadkov, kar pomeni izrabo do 35 % v smeteh skrite energije.

Se uspešnejši je postopek, ki so ga razvili v ameriškem Burea of Mines. 60 % odpadkov predelajo s kisikom iz zraka v plin, iz tega pa izločijo vodik. S tem obdelajo preostalih 40 % smeti in dobijo skupno 21 kub. m bičnih metrov metana na tono smeti.

Istočasno dobro napredujejo raziskave pridobivanja metana iz odpadkov s pomočjo anerobnih bakterij pri temperaturah med 35 stop. Celzija in 55 stopinjami Celzija. O izkoristkih še ne poročajo.

Najstare

V avditoriju Kalifornijske muzika, kakršne sodobni človek zapisano v klopisni pisani približno 4000 let. Popevko so zaigrali na litarjih rabili pred štirimi tisočletji zive sinute...“ Pesem je na litarju pa je zapisana v dialektu doslej so menili, da izvira iz sedaj pa kaže, da so jo Grki

Križa v ameriški avtomobilni večja. Znanе avtomobile za 20 ta način pritegnile kupovalci avtomobilskih prodajalnic na kolesih“. V Acron sedem milijonov kilogramov kolice, ki jih še vedno kupuje.

V nadaljevanju

Popevka

pred nekaj tedni zadonela. Gre za popevko, ki so jo, algaritu v Siriji in ki je stara

gogo podobno tistim, ki so se začela s „Hhamutu nijasa jena nekemu božanstvu, me... In prav to je presenečenje: civilizacije iz stare Grčije, iz njem vzhodu.

ustriji je iz dneva v dan nameravajo poceniti tolarjev, da bi morda na mobilne, ki se kopičijo v in položaju niso izdelovalnih ameriških „hišic kem skladišču zloženih (feltna) za hiše – pri-o, čeprav jih nihče ne

asi Bilkabamba v Andih (svador) je med 819 prealci 9 takšnih, ki so stali od sto let. Eden iz najstarejših v tej vasi 23-letni Miguel Carpio, toč je bil lovec, sedaj se ukvarja s kmetijom. Čeprav je že precej letih, Carpio redno obije vaškega frizerja. – bi želel biti več mlad – dejal Carpio. – Toda o vesel bi bil, če bi o „odvrgel“ kakšnih deset let ...

MEJTEM V SAMOTNIH PEZINAH...
ČE ME OČI NE VARAJO, JE TOLE GVAPO! SKALPIRAIN JE... GROZNO...

Letališna steza je bila neravna, posejana z uvenelo travo in kamenjem. Levo in desno so se dvigovale strme gore z vrhovi, skritimi v mlečnih oblakih.

To je bilo letališče, na katerem tudi v najboljših vremenskih razmerah letalci niso preveč radi pristajali. Skrivalo je nešteto pasti, nenadne zračne tokove, ki so včasih prehajali v vrtince in zavratno stresali letala.

Več kot 2000 metrov visoke gore so prežale na neobgijene stroje in zgodovina je vedela povedati za mnoge nesreče pri vzletu in pristanku. Mnoge med njimi so se pripetile v lepem vremenu, še več pa v gradem.

In vreme nad Nikšičem je bilo grdo. Oblaki so se plazili po dolini, bele kope vlage, ki jih je vrtinčil zrak, poganjali sem in tja, da je bilo videti kakor bi se odbijale od strmih pobočij gora.

Ura je bila 10. dopoldan, 15. april 1941.

Na robu letališča je bilo posejanih dva ducata letal, čudna mešanica aluminijastih ohišij, prepletkanih z varovalnimi zelenorjavimi barvami, pa tudi srebrnkastivimi.

Letalstvo kraljevine Jugoslavije, ki je tedaj umiralo pod udarci neverjetno izurjene Luftwaffe, je premoglo le še nekaj letal.

Po letališču so tekali sem in tja ljudje zbeganih obrazov. Mnogi med njimi niso poprej še nikoli videli letala, nekateri med njimi pa so jih odlično poznali.

Tistega jutra se je na nikšičkem letališču zbirala vlada kraljevine Jugoslavije na svoj poslednji sestanek pred odhodom, ki se je bolj in bolj spreminjal v beg.

PREGLED MOTORJEV

Mehaniki so živčno pregledovali motorje, izmed katerih bi mnogi morali v mehanične delavnice in ne pod nebo. Strežnje osebe je točilo gorivo v rezervoarje letal, med katerimi je bilo nekaj ljubko elegantnih lockheedov, starčevsko trebušastih savoi-machettijev in francoskih potezov. Boren ostanek letalstva države, ki se sicer nikoli ni ponašala z kdove kako sodobnimi stroji, ki pa je vendarle imela nekaj dobrih letal. Toda tistega jutra na nikšičkem letališču dobrih letal skorajda ni bilo.

Dobra letala so tistega dne letela nad Jugoslavijo drugod in na trupih ter krilih so imela začrtane zlovesče kljukaste križe. To so bili zadnji trenutki letalstva kraljevine Jugoslavije, ki je umiralo pod dolgimi rafali messerschmittov, dornierjev in štuk.

„Ali so letala pripravljena?“ je z nervoznim glasom vprašal kapetan, ki je nosil uniformo letalskega korpusa.

„Da,“ je rekel šef mehanikov, „letala so pripravljena.“ Trenutek velikega sramotnega bega se je začel.

„Dobro,“ je rekel kapetan.

BEG SE ZAČNE

Odšel je proti dvonadstropni hiši, v kateri je bila nekoč poljedelska šola, in potkal na vrata, pred katerimi sta stala dva vojaka v brezhibnih novih uniformah. Odprl jih je in stopil v predverje.

„Sporočite kralju, da so letala pripravljena za odhod,“ je rekel majorju, ki je stal pri oknu in zamišljeno gledal z meglami pokrite vrhove strmih gora.

„Hvala,“ je rekel major in pokimal z glavo. Uro kasneje je pred vrati poslopja, v katerem so nekoč mladi Nikšičani spoznavali skrivnosti zemlje in njenega obdelovanja, obstalo pet osebnih avtomobilov.

Vrata so se odprla in skozi je s hitrim korakom prišla skupina ljudi. Eden med njimi je imel še otroške poteze, bil je podgovatega obraza, suhljat in bilo je očitno, da je pripravljen ubogati skoraj vsak ukaz.

To je bil zadnji jugoslovanski kralj Peter.

VKRCANJE

V spremstvu ducata ljudi je stopil k avtomobilom, počakal trenutek, da mu je nekdo odprl vrata črne ameriške limuzine, nato pa s skoraj živčnim korakom sedel vanj. Trenutek zatem so se vrata zaprla in avto je odpejal.

Vozilo je poskakovalo po neravni cesti, ki je obkrožala letališče. Počasi se je približevalo skupini treh letal, ki so bila zgrajena za ubijanje, pa niso še nikogar ubila in s katerimi bo zbežal iz domovine jugoslovanski monarh.

To so bili trimotorni bombniki, izdelani v Italiji. Ena izmed izvedb tega letala, savoi 79, je veljala za najboljšo torpedno letalo druge svetovne vojne, toda tisti trenutek, na robu nikšičkega letališča, je komajda vzbujala zaupanje.

Trije motorji so resda zagotavljali kolikortolično varnost v sili, toda letalo je bilo težko in okorno in če bi ga srečal uren lovec, bi ne imelo nobenega upanja.

Običajno so bila letala te vrste oborožena s tremi strojnimi, toda tistega jutra so strojnice pobrali, ravno tako pa oklepne plošče in strelivo, da bi bilo letalo čim lažje in da bi lahko sprejelo več tovora. Tovor je bil po nekaterih merilih izredno dragocen, po drugih pa komajda kaj vreden, v vsakem primeru pa ga je pilot moral prepejati nekaj 100 km daleč v Grčijo. Kralj Peter je s skupino svojih častnikov bežal na varno.

Vstopili so na levi strani rumeno-rjavozeleno pobarvane trupa, kjer so bila majhna, komaj nekaj več kot meter visoka vrata. V letalu je bilo tesno. To je bil bombnik, iz katerega so pobrali vse, kar so le lahko, da bi pripravili prostor ubežnikom. V trupu letala je bil samo en večji prostor, v katerem je bilo za silo vgrajenih nekaj trdih sedežev. Manjša kabina spredaj, v kateri se je običajno peljal strelec, je bila prazna. Vanjo so zbasali prtljago, nekaj velikih zabojev in potovačk. V prostor za strelivo so namestili odev. Nihče se kasneje ni mogel spomniti, kdo je ukazal, naj jih vzamejo s seboj.

LETALO JE POLETELO

Tla letala so podhrtevala, ko so se ljudje vzpenjali po dveh stopničkah v trup in posedli po okornih sedežih. Kralj se je usedel v spredni del kabine tik za vrata, ki so vodila v srednji del letala, v katerem bi moral sedeti strelec ob strojnici znamke breda, kalibra 12,7 mm, v katerem pa sedaj ni bilo nikogar. Iz tega prostora je bilo moč v pilotsko kabino skozi ozko odprtino, ki jo je projektant letala predvidel pravzaprav le za silo, za primer namreč, če bi kdo iz pilotske kabine moral k ranjenemu strelcu, da bi ga odvezal.

Letalo se je streslo, ko so iz izpušnih šob najprej levega, nato pa še desnega motorja planili prameni rdečkastega ognja, znamenje, da je v motor prišla natanko prava mešanica bencina. Število obratov se je večalo, trenutek za tem je pilot pognal še srednji motor. Letalo se je stresalo, podobno nervoznemu konju pred začetkom dirke. Bilo je preveč natovorjeno, kajti poleg pol ducata potnikov je bilo v njem še deset zabojev, v katerih so bili papirji... pa ne samo papirji. V dveh zabojih je bila skrbno zložena rumena kovina, zaradi katere je v zgodovini človeštva umrlo že na tisoče ljudi. V letalu, s katerim je bežal iz svoje domovine jugoslovanski kralj, je bilo tudi 150 zlatih palic. Bile so tudi druge dragocenosti, nekaj draguljev in vrednostnih papirjev, vse skrbno zloženo v okornih lesenih zabojih.

Motorji so hrumeli, ko je pilot pomaknil vzvod ročice za plin centimeter naprej in hkrati popustil zavore. Letalo se je začelo premikati, poskakovalo je po neravnem vzletišču in se poganjalo vse hitreje po vzletni stezi. Letala savoi-machetti so vzletala navadno s 120 km na uro in pilot, ki je živčno stiskal krmilo, se je spraševal, če bo sploh zmogel zbrati dovolj hitrosti s tem prekomerno obremenjenim strojem. V njem se še nikoli ni peljalo toliko ljudi in tako težak tovor.

humor

— Presneto, ali nisi mogel vzeti s seboj na piknik transistorja, tako kot delajo vsi drugi? ...

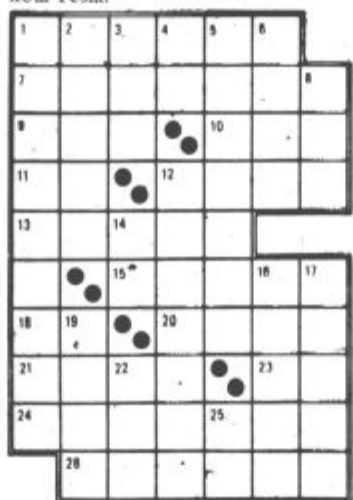
BREZ BESED

Križanka

VODORAVNO: 1. ljubkovalno žensko ime, Franica, 7. velika epska pesnitev o junaških dejanjih, 9. vrsta domačega vinjaka, 10. vodna žival s kleščami, 11. Mladinska knjiga, 12. nastava, zanka, 13. pripadnik ljudstva, ki živi na severnih obalah, 15. kraj v južnem Makarskem primorju, 18. Tone Pavček, 20. odprtina v steni, 21. ulomitev, odlom, 23. Anton Marti, 24. prebivalka Medana, indonezijskega mesta na Sumatri, 26. trgovsko mesto ob reki Loiri v zahodni Franciji.

NAVPIČNO: 1. latinski izraz za kvas, ferment, 2. točka, h kateri je usmerjeno gibanje Sonca v vesolju, 3. del obraza, organ voha, 4. Ivan Potrč, 5. kdor se ukvarja s keramiko, 6. grški junak pred Trojo, Ajant, 8. spis, listina, dokument, 12. požigalec iz strasti, 14. kratica za Komunalno banko, 16. reka v se-

verozahodnem delu ZDA, pritok Columbijce, 17. tuje moško ime, Tomaž, 19. pri lovu uplenjena žival, 22. slovesna lirski pesem, 25. Nikola Tesla.

Modna kreatorka Staša

Norčavi pust

Tudi pri takšnih priložnostih, kot je pustno rajanje, karneval in ples v maskah, ima moda nekaj besede, saj ne gre brez njenih predlogov in nasvetov. In letos, ko je že vse v stilu 30 let, naj bo tudi pust takšen. Le da bo vse še bolj poudarjeno na vesel in zabaven način.

Lahko pa se odločite tudi za kaj bolj romantičnega, za obleko s številnimi čipkami, za nežen videz mladosti.

Ali pa vam je bolj všeč folklorni motiv, pisana obleka v podeželskem slogu; če jo imate od lanskega poletja, jo le malo po pustno priredite in poskrbite se za vse ostalo, kar spada zraven.

Gotovo se boste tudi sami še česa domislili, in če vam ni do popolne pustne obleke, poskusite z majhno improvizacijo, z norčavim pustnim dodatkom. Za manjšo maskarado bo morda dovolj že nekoliko bolj vesel make-up ali nenavadna pričeska, pa seveda polna malha dobre volje.

NOVI STROJI LAJŠAJO DELO IN POVEČUJEJO PROIZVODNJO

Resnica o toplovodu

Med Šoštanjčani se je uveljavilo prepričanje, da mesto ne dobi v celoti toplovodnega omrežja zaradi tega, ker so vse zmogljivosti porabljene v Velenju. Razlogi za takšno stanje pa so dejansko povsem druge.

Šoštanj ima osnovno toplovodno omrežje še dovolj močno, saj je izkoriščeno šele šestdesetodstotno. Toplovodni vod je speljan ob strugi Pake do tovarne usnja, kjer se odcepi proti severu do Lesne. V izgradnji je že tudi projekt za izgradnjo toplovida od bazena do restavracije Kajuh.

S tem se bodo povečale ogrevalne možnosti za bazen, na novo pa bodo pridobili toplovod v Kajuhovem domu, novoizgrajenem zdravstvenem domu in v kulturnem domu. Na levem bregu Pake je že napeljan toplovod do trgovine Merx, ki ima dovolj toplotnih rezerv za priključke do dveh bližnjih stolpnih in za poslopje nekdanje občinske hiše. Zato je potrebno edinole, da zainteresirani zagotovijo lastna finančna sredstva za stranske priključke. K izgradnji celotne toplovodne mreže v Šoštanju pa bo podjetje Toplovod iz Velenja pristopilo šele takrat, ko bo Šoštanj kot mesto v celoti urbanistično obdelano, kar pa še ni iz povsem nerazumljivih razlogov. Podjetje Toplovod ima že tudi predvidena investicijska sredstva za glavni vod, sredstva za sekundarne mreže pa morajo zbrati lastniki objektov sami.

Toplovodno omrežje v Šoštanju je bilo doslej v lasti termoelektrarne Šoštanj, v tem mesecu pa že prenašajo osnovna sredstva v last podjetja Toplovod. Tako se ponujajo tudi resnične možnosti za nove toplovodne napeljave v Šoštanju. Elektrarna je namreč le vzdrževala in upravljala že obstoječe toplovodno omrežje, širila pa ga ni. Šoštansko omrežje bo torej odslej v upravljanju velenjskega Toplovida. Toplovod prevzema odslej tudi vse obveznosti za celotno toplovodno omrežje v Šoštanju in v Velenju. Resnične težave za širjenje toplovodnega omrežja pa nastajajo v Velenju, saj so že vse rezerve popolnoma iztrošene, vrednost investicij za nov toplovod pa po predračunu znaša 35 milijonov, ki jih bo Toplovod poskušal dobiti s pomočjo kreditov.

Tedaj: brez popolne urbanistične zasnove mesta Šoštanjčani zama upajo na občutno razširitev toplovodnega omrežja.

MARJETKA EBERLINC

Za skoraj 200-člansko delovno skupnost Industrije galanterije in plastike „Galip“ Šoštanj je opravljeno prvo leto uresničevanja sanacijskega programa, sprejetega za razdobje 1974–1976.

Ta šoštansko organizacija združenega dela je izdelala in sprejela sanacijski program s poglobitvenim namenom, da uredi obstoječi proizvodni program vsaj tako, da bi bila Industrija galanterije in plastike „Galip“ sposobna normalno poslovati in se razvijati najmanj tako, kot bo poprečna rast gospodarstva v Sloveniji.

OB SANACIJSKEM SE INVESTICIJSKI PROGRAM

Lani so v šoštanskem „Galipu“ izdelali še investicijski program, da bi zagotovili pogoje za modernizacijo proizvodnje in za hitrejši razvoj te delovne skupnosti, prav tako pa tudi za ostvaritev pogojev za še večjo uveljavitev na našem tržišču.

S sanacijskim programom so za leto 1974 predvideli 25 milijonov dinarjev celotnega dohodka, le-ta pa se naj bi povečeval letno za najmanj 8 odstotkov, tako da bi leta 1980 dosegli že najmanj 40 milijonov dinarjev celotnega dohodka.

NOVI IZDELKI NA TRŽIŠČU

Lani je Industrija galanterije in plastike „Galip“ Šoštanj pri poprečno 195 zaposlenih dosegla 27 milijonov dinarjev celotnega dohodka. Na tržišče je poslala več novih modnih gumbov, za katerimi je pri nas še zmeraj veliko povpraševanje in jih še zmeraj precej uvažamo. Iz „Galipa“ so prišli še plastični obealniki, da bi z njimi dopolnili asortiment izdelkov s področja konfekcijske galanterije.

Začeli so s proizvodnjo nekaterih novih izdelkov za potrebe pohištvene industrije. Ta izbor bodo v letošnjem letu še izpopolnili. Zraven več drugih novosti, ki jih napovedujejo za

stroji in drugimi napravami ter z urejenim proizvodnim procesom olajšali delo zaposlenih, ob tem pa povečali proizvodnjo in, kar je še posebej pomembno, občutno povečali produktivnost.

Novi stroji naj bi omogočili izpolnitev proizvodnih in finančnih načrtov organizacije združenega dela ter, kljub nekaterim težavam, s katerimi se sre-

čujejo v „Galipu“, celo hitrejši gospodarski rast, kot jo načrtujemo v poprečju v naši republiki.

Seveda pa je bila in ostala tudi za prihodnje poglobitvena loga te skoraj 200-članske delovne skupnosti – delati bolje in racionalno. Tesni in primerni prostori namreč omogočajo prizadevanja, da bi optimalno posodobili in organizirali proizvodni proces.

Ze nekaj časa razmišljajo o koncentraciji proizvodnje na novi lokaciji, vendar sami brez pomoči drugih te naloge ne bodo zmogli, pa čeprav v dan znova ugotavljajo, da varne konfekcije in lesna industrija uvažajo še zmeraj proizvodne izdelke, ki so v proizvodnem programu „Galipa“, oziroma, bi jih lahko v Šoštanju proizvajali in tako samo izpopolnili proizvodni program.

leto 1975, velja omeniti tudi nekatere nove izdelke za posamezne organizacije združenega dela, kot na primer razne plastične tube, za katere so sami v „Galipu“ izdelali orodja.

DELATI ČIM BOLJE IN RACIONALNO

V tem letu bodo v Industriji galanterije in plastike „Galip“ Šoštanj nadaljevali s prizadevanji za izpolnitev in modernizacijo tehnoloških procesov v posameznih obratih. Zavedajo se namreč, da bodo z novimi

• OD NEKDAJ ZNANI PROBLEMI

ZNOVA NA DLANI

Čeprav so možnosti za razvoj Šoštanka neznatne, predvsem zaradi eksploatacijskega področja rudnika, ki zajema pretežni del desnega brega Pake, pa je potrebno toliko bolj poskrbeti za komunalno ureditev mestnega jedra ter ga primerno vzdrževati in ohranjati.

V tem letu bo krajevna skupnost morala poskrbeti za asfaltiranje Koroske ceste, Ceste heroja Rozmana in še Tekavčeve ceste, ki so stranske makadamske ceste glavnega asfaltnega traku v mestu. Potrebno bo popraviti tudi druga tlakovana in asfaltirana cestišča, ki takšna, kakršna so, povzročajo precejšnjo gospodarsko škodo. Za vse zadane naloge bodo potrebna precejšnja sredstva.

Med nerešene naloge iz prejšnjega leta spada tudi asfaltiranje ceste od Šoštana do Metleč, vse do Šentflorjanske ceste. Ob teh cestah pa bodo morali urediti tudi razsvetljavo. Sredstva za ta dela so zagotovili občani s krajevnim samopriskevkom, ki poteče v mesecu maju, zato bo potrebno čimprej začeti z deli, saj ni več dopustno prav nobeno odlašanje, pa tudi ne izgovor, ki so ga uporabljali doslej, da bodo ta dela narejena takrat, ko bodo urejevali okolico novega zaselka v Pohrastniku.

Krajevno skupnost pesti tudi pomanjkanje stanovanj, zato bo prisiljena čimprej pristopiti h gradnji novega bloka v neposredni bližini bivšega občinskega poslopja. To bo blok s sedemdesetimi stanovanji, ki ga bo za različne interese šole, vzgojno varstveno ustanovo, trgovsko podjetje Merx, upokojence in druge – investiralo stanovanjsko podjetje Velenje. Tudi izgradnja telovadnice pri šoli Karla Destovnika Kajuha kasni, saj so zanj prispevali sredstva občani. Potrebno bo tudi polepšati okolico te šole in na novo urediti parkirni prostor pred šolo.

Pereč problem je čiščenje struge Pake skozi Šoštanj. Zaradi kanalizacijskih in industrijskih odpadkov, ki vsebujejo škodljive sestavine, pogine vsako leto v Paki več tisoč rib. Nazadnje se je to primerilo nekaj dni pred novim letom. Krivec množičnega pomora rib v Paki je bil Chrommetal, ki je spustil v tok Pake odplake s cianidi. Ta dan je poginilo toliko rib, da bo ribiška zveza morala vložiti v Pako nov podmladek. Prehudo uničenje življenja v Paki so skupaj ocenili vodna in sanitarna inšpekcija ter republiški inšpektor za vod-

no gospodarstvo. Ta nevedčnost – tako vsaj obljublajo – bo odstranjena, ko bodo preselili Chrommetal v drugo halo, kjer bo potem poskrbljeno, da do takih zastrupitev ne bo več prišlo. Ker pa Chrommetal ni edini grešnik, je nujno potrebno čimprej dograditi kolektor. Povzročitelja onesnaženja zraaka v

Šoštanju pa sta predvsem termoelektrarna in tovarna usnja. Usnjarna bi morala postaviti vilce saj, elektrarna pa lovit pepela in vodnih hlapov, a enkrat še prav nič ne kaže, so se dane obljube začele spominjati v dejanja.

Kljub prevelikemu kupu rešenih vprašanj pa si krajevna Šoštansko skupaj s krajevno skupnostjo prizadevajo, da najpomembnejše vendarle spregledajo do konca.

MARJETKA EBERLINC

• PROFIL

Milojkov svet ustvarjanja

Na videz umirjena, a v globinah notranjosti izščoča in razburkana ustvarjalna osebnost, človek, ki hoče ohraniti harmonijo v tem našem sicer protislovij polnem svetu, ljubitelj gozdov, živali in pokrajinske idilike ter kulturni delavec v rudarskem šolskem centru, vse to v en mah in še več je Milojko Kumer, kipar samouk iz Šoštana.

Ljubzen do umetnosti je dota po očetovi strani, saj je veliko Kumrovih znanih po tem, da imajo izostren čut za vse, kar je lepo. Že v obvezni šoli je Milojko izstopal izmed svojih vrstnikov, bil je izredno živahen, a obenem zelo občutljiv deček, poln domišljije, kar je dokazoval tudi z nabrušenim jezikom, s čimer je že takrat kazal svojevrstne redke poteze, lastne samo ljudem, ki dojemajo življenje pod njegovo varljivo lupino. Poseben dar, ki mu ga je namenila narava, je spočetka fantiča Milojka le begal, saj sošolci in učitelji niso vselej razumeli, kaj se skriva za njegovim neobičajnim vedenjem. Vseskozi je kazal izreden smisel za risanje, najbolj pa se je izkazal pri modeliranju različnih figuric in okrasnih predmetov iz lesa, vezanih plošč in drugih materialov. Izreden talent pa so mu v šoli priznali šele takrat, ko je po vzoru Napotnikovega nedokonega kipca pastirja naredil svojo inačico. T: uspeh ga je

navdal z večjim pogumom pri hoji nadaljnjih korakov v smeri kiparskega izražanja, ker je zaslutil, da je sposoben ustvarjati. Toda v takratnih, ne otroških in ne še mladeniških letih, se še ni ovedel samega sebe, preganjala ga je nedoumljiva vznemirjenost, življenje se mu je dozdevalo preveč utesnjeno in zaželel si je oditi v svet, z upanjem, da bo tako razrešil uganko o samem sebi.

„Odsel sem v Anglijo in tam preživel poldrugo leto pri teti. Takrat so me silno prevzele avtomobilske dirke in že sem se odločil, da bi postal avtomehaničar, za kar bi se izučil pri privatniku, kjer sem si služil denar za koledž, toda sprememba v tetinem družinskem življenju je napravila vsemu temu konec. Istočasno pa me je že začelo prevzemati domotožje, prebujeno zavoljo maminih pisem. Vrnil sem se in zaposlil v Gorénju, obenem pa sem kiparil in rezbaril. Vedno bolj sem začel doumevati, da potrebuje samouk mnogo več časa za ustvarjalno oblikovanje samega sebe, kakor tisti, ki prodira v svet umetnosti sistematično med študijem. Za vsakega samouka je pomembno predvsem to, da ne prehitiva samega sebe.“

Milojko je prepričan, da umetnost ne dovoli nestrpnosti in da se je treba znati spopasti tudi z nezadovoljstvom, ki se rado prikrade v

začetnih ustvarjalnih poskusih, naučiti se je treba sprejemati krizo ustvarjanja in strpnosti v samopotrjevanju. Z vsem tem se pač mora sprijazniti vsakdo, ki se predaja umetnosti. Doslej je Milojko razstavjal v Velenju in Šoštanju, s svojimi stvaritvami pa se je predstavil tudi v Smartnem ob Paki, Mozirju, Trbovljah in v Vidmu ob Ščavnici. Po razstavi v rudarskem šolskem centru so mu pred leti ponudili, da se zaposli kot kipar samouk in tako je prišel do ateljeja v prostorih delovne organizacije elektro strojnih elementov pri starem rudniku.

„Največ pričakujem od prihodnjih let, kajti do sedaj sem bil zelo zavzet z reševanjem materialnih vprašanj svoje mlade družine. Z veliko zavzetostjo sem si urejal notranjost svojega doma, saj si ne morem zamisliti, da bi zmogel kaj prida delati brez urejenega doma. Do sedaj se mi je mudilo zagotoviti nujne življenjske potrebe, odslej pa se bom lahko posvetil kiparjenju le tistega, kar bom sam hotel.“

Čeprav je Milojko bolj tih ustvarjalec, pa se mu včasih zgodi, da ostane brez vsakršne svoje stvaritve, in to pomeni, da je spoznal že dovolj ljubiteljev svojega ustvarjanja.

Milojko si zaenkrat želi le velik kup lesa in da bi ga kar najbolj ubogalo kiparsko dleto.

Sklad za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč občine Velenje razpisuje na podlagi določil Zakona o urejanju in oddajanju stavbnih zemljišč (Ur. list SRS, št. 42/66) ter Odloka o urejanju in oddajanju stavbnih zemljišč (Skupščinski šaleški rudar št. 2/71, 4/71 in 8/72) naslednji

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnega zemljišča za gradnjo industrijske hale KOC

Za gradnjo industrijske hale KOC Velenje se oddaja stavbno zemljišče, ki zajema del parcele št. 675 k. o. Velenje v približni izmeri 2.500 kvad. m.

Pogoji natečaja so naslednji:

1. Odškodnina za zemljišče znaša 35,00 din/kvad. m oz. za celotno površino 87.500,00 din in se mora plačati v roku 10 dni po pravnomočnosti odločbe o dodelitvi zemljišča v uporabo, sicer se zaračunajo 12-odstotne obresti. V ceni zemljišča je upoštevan občinski davek na promet nepremičnin ter stroški zemljiško-knjižnega prepisa.
 2. Komunalni prispevek znaša 15% od investicijske vrednosti objekta in znaša predvidoma 600.000,00 din. Dokončno se komunalni prispevek obračuna po dograditvi objekta, ko bo znana investicijska vrednost. Komunalni prispevek se plača: 34% v roku 10 dni, 33% v roku treh mesecev in 33% v roku šestih mesecev po pravnomočnosti odločbe o dodelitvi zemljišča v uporabo, s tem, da se za drugi in tretji obrok zaračunajo 12-odstotne obresti, ki tečejo od dneva zapadlosti v plačilo prvega obroka.
 3. Rok za pričetek del je 6 mesecev in za končanje del dve leti po pravnomočnosti odločbe o dodelitvi zemljišča v uporabo.
 4. Varščina za udeležbo na javnem natečaju znaša 40.000,00 din se mora plačati najkasneje 1 dan pred odpiranjem ponudb na račun št. 52800-652-28073 – sklad za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč občine Velenje. Ponudnik se lahko udeleži javnega natečaja, samo če predloži dokazilo o plačani varščini.
 5. V primeru, da ponudnik na javnem natečaju ne uspe, se mu varščina vrne, v primeru uspele ponudbe pa zadrži in vrne po končanju gradnje, kolikor bo investitor spoštoval vse razpisne pogoje natečaja.
 5. Investitor mora graditi v skladu z lokacijsko dokumentacijo št. 813, ki jo je izdelal Zavod za urbanizem Velenje dne 20. 1. 1975.
- Javni natečaj je pismen in se ga lahko udeležijo samo družbene pravne osebe. Pismene ponudbe se morajo poslati na naslov: Zavod za urbanizem Velenje, Tomšičeva 16 z oznako „Javni natečaj – KOC“ najkasneje do 31. 1. 1975. Pismena ponudba mora vsebovati: točen naslov in naziv ponudnika, izjavo ponudnika, da najmanj sprejema vse razpisne pogoje natečaja, ponujeno ceno za zemljišče, roke plačila ter rok za pričetek in končanje gradnje.
- Ugodnejši ponudnik je tisti, ki ponudi: višjo ceno za zemljišče, boljše plačilne pogoje, višji komunalni prispevek in krajše roke za končanje gradnje. V primeru dveh enakih ponudb je ugodnejša tista, ki je prej prispela.
- Odpiranje ponudb bo dne 3. 2. 1975 ob 8. uri na Zavodu za urbanizem Velenje. Pri odpiranju ponudb so lahko navzoči zastopniki ponudnikov, ki se izkazujejo s pismenim pooblastilom.
- Vse informacije lahko dobe zainteresenti na Zavodu za urbanizem Velenje v uradnih dneh.
- Številka: 464-A-1/75-3
Datum: 21. 1. 1975

STVARNA OCENA DELA

Prve osnovne organizacije sindikata v občini Velenje so že opravile občne zборе. V večjem številu se bodo cvrstili občni zbori oziroma letne skupščine osnovnih organizacij sindikata v prihodnjih dneh. Predsedstvo Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je priporočilo namreč vsem osnovnim organizacijam sindikata, da bi opravile občne zборе, kot izredno pomembno množično obliko za vključitev čim širših množic sindikalnega članstva v konkretno politično akcijo pri uresničevanju interesov delavskega razreda, v vsej Sloveniji do 31. januarja.

Torej so občni zbori oziroma letne skupščine, le-te bodo imeli v tistih osnovnih organizacijah sindikata, kjer so pred kratkim opravili občni zbor, priložnost za oceno dosežene stopnje samoupravljanja, napredka na področju delitve dohodka ter dela organov Zveze sindikatov; ob teh konkretnih ocenah stanja pa morajo osnovne organizacije sindikata sprejeti tudi konkretno opredeljene naloge za prihodnje obdobje.

Sicer na občnih zborih ocenjujejo delovanje osnovne organizacije sindikata, sprejemajo nova pravila, letni delovni načrt in finančni načrt ter odločitve o delegatski sestavi in delovanju izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata.

Novi izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata morajo biti sestavljeni na delegatski osnovi, sestavljati jih morajo poverjeniki sindikalnih skupin. Te sindikalne skupine, ki jih je treba ustanoviti v pripravah na občne zборе osnovnih organizacij sindikata, bodo štejele od 5 do 25 članov, ki so medsebojno povezani v delovnih skupinah, enotah, izmenah.

Nobenega dvoma ni, da je od uspešno opravljenih občnih zborov osnovnih organizacij sindikata odvisna tudi nadaljnja učinkovitost sindikata pri uresničevanju življenjskih in delovnih interesov delavcev.

PREPOČASNO REŠEVANJE NJIHOVIH ZAHTEV

V počastitev 15. januarja, zveznega praznika šoferjev je združenje šoferjev in avtomehanicov Velenje pripravilo v soboto, 18. januarja, v domu kulture proslavo, na kateri so nastopili člani šaleške folklorne skupine, mladinski pevski zbor in recitatorji z osnovne šole Anton Aškerc, tamburaški orkester iz Pesjega in zdaj že skoraj 30-članski pevski zbor velenjskih šoferjev. Nekaj poskočnih pa je zaigral tudi „Gorski ansambel“ s Konovega.

Šoferji praznujejo 15. januar kot zvezni praznik že od leta 1962. Na redni letni skupščini, ki je bila leto pred tem, so ta dan izbrali za zvezni praznik, kot spomin na 15. januar 1959, ko se je v njihove vrste včlanil predsednik republike Josip Broz Tito. V kratkem nagovoru je predsednik združenja šoferjev in avtomehanicov Velenje Stane Čas opozoril na nekatera neresena vprašanja v šoferskem poklicu, še zlasti na prepočasno reševanje beneficirane dobe.

„Jasno je, da šofer avtobusa ali težkega tovornjaka ne more zdržati 40 let za volanom,“ je dejal. „Dobro vemo, da so tudi šoferji v času obnove naše domovine veliko prispevali, saj so

vozili noč in dan, samo da bi bila čimprej zgrajena prepočasna stanovanja, tovarne,

ceste... Tudi naše mesto Velenje je nastalo ob veliki pomoči šoferjev. Vsi so se trudili,

da so stroji brezhubno delali. Kljub temu pa nam ni nihče pomagal, da bi se pospešilo re-

ševanje naše upravičene zahteve,“ je med drugim poudaril Stane Čas.

Pod vodstvom Ludvika Glavnika je šoferski pevski zbor zapel štiri pesmi.

OD VRAT DO VRAT

Znano je, da je postaja Šmartno ob Paki ena izmed najbolj obremenjenih na relaciji Celje - Velenje. Tu je tudi največ tovornega prometa. Lani je bilo naloženih na postaji 7485 vagonov, kar znese 124.043 ton tovora, največ tufa iz kamnoloma Gorenje, nadalje rezanega lesa in končnih izdelkov iz Nazarij v Gornji Savinjski dolini ter hidriranega apna iz hidrirnice v Podgori. Razloženih je bilo 1345 vagonov ali 25.634 ton, največ lesa - drv za tovarno ivernih plošč v Nazarijih, pa tudi precej različnega stavbnega materiala za trgovino Tehnomercator.

Tudi kosovna odprava ni bila majhna, saj je bilo odposlano 1214 pošiljk v teži 316 ton, prispelo pa je 1226 pošiljk v teži 309 ton.

S potniškimi vlaki je potovalo v tem letu iz postaje Šmartno ob Paki 23.593 potnikov.

Vagonske in kosovne pošiljke prevzame postaja Šmartno ob Paki v skladiščih GLIN Nazarije in Smreka Gornji grad ter jih z lastnimi tovornjaki prepele v Šmartno ob Paki in jih s svojimi delavci preložijo v vagon.

Na železniški postaji v Šmartnem ob Paki se delavci trudijo, da bi za vso Gornjo Savinjsko dolino uresničili načelo sodobnega transporta - od vrat do vrat.

Z. K.

KJE DOBITI PROSTORE?

Pred sedmimi leti so tudi v Velenju ustanovili društvo za varstvo in vzrejo ptic pevk, ki ima zdaj že blizu 40 članov. Poleg tega, da društvo skrbi za zunanje ptice, prireja tudi vsakoletne razstave ptic, ki jih gojijo člani.

Tudi prejšnji teden so člani društva pripravili na osnovni šoli Miha Pintar Toledo Velenje razstavo, ki pa ni bila tako obiskana kot prejšnja leta. „Obiskovalcev je bilo manj verjetno tudi zato, ker nismo mogli razstaviti toliko ptic kot na primer lani. Od novembra sem iskal prostor v Velenju, vendar ga nisem mogel nikjer dobiti,“ je potožil predsednik društva Anton Sopolšek.

„Povsod so najprej vprašali, če imamo denar. Če bi ga imeli in dobro plačali, bi dobili prostor verjetno takoj. Vendar denarja, razen iz lastnega žepa, nimamo od kod vzeti. To kar dobimo od vstopnine za razstavo in srečelova porabimo za nakup hrane za zunanje ptice. Potem so nam končno odstopili - podobno kot lani - razred na osnovni šoli Miha Pintar Toledo. Vendar je ta prostor premajhen, da bi lahko razstavili vse ptice, ki jih imajo člani. Tako smo morali zlate fazane, pave in še veliko drugih lepih in zanimivih ptic pustiti doma.“ Društvo pa nima težav le takrat, kadar išče

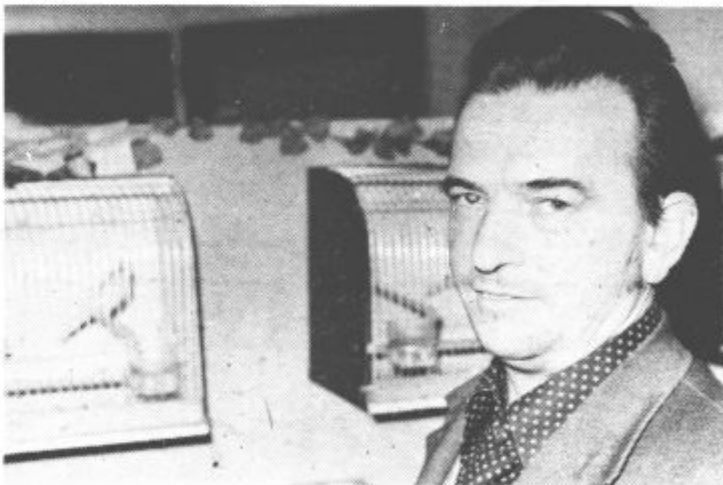
razstavni prostor. „Zelo dolgo si že prizadevamo, da bi kjerkoli v Velenju dobili skromen prostor, v katerega bi lahko spravljali inventar, služil pa nam bi tudi za sestanke. Zdaj nam je velenjsko upokojensko društvo začasno odstopilo prostor za sestanke, inventar pa imamo še vedno razmetan po celi dolini.“

— Kaj pa uspehi?
„Dosljej smo se udeležili že

treh državnih tekmovanj. Dva naša člana sta bila celo državna prvaka, jaz pa sem z mojimi ptiči tudi že bil tretji na državnem prvenstvu. Lani se je pet naših članov udeležilo svetovne razstave v Franciji.“

— Kaj mislite o odnosu otrok do ptičev?

„Starši in šole bi morali še bolj opozarjati otroke, da je streljanje ptic prepovedano in strogo kaznivo. Če starši že kupujejo otrokom zračne puške, potem jim naj vsaj ne dovoljujejo, da z njimi streljajo ptice.“

Anton Sopolšek

SI ZNAMO UREDITI OBHIŠNI VRT?

Lepo urejen obhišni vrt je želja vsakogar, še posebej tistih, ki niso ob hiši nekaj zemlje ali manjši vrt, saj nam nudi pogled na zeleno oz. oskrbovan zeleni in cvetoči nasad osvežitev, delo na njem pa je vedrilo. Vrt sprošča in je lahko balzam za naše večkrat prepete živce in slabo počutje ob tako dinamičnem času, kot ga imamo.

Vendar moramo vedeti vsaj osnovne pojme o gojenju rastlin, ureditvi površin in načrtovanju vrta, vzdrževanju rastlin. Drugod po svetu so v tem daleč pred nami. Povsod oštevejajo nujnost potrebe po zelenju in cvetju, saj si s tem vsekakor vme nekaj idile, ki mu je zemlja industrializacija.

Tudi pri nas se trudimo, da bi z urejenim okolico naših domov čimbolj prispevali k urejenosti celotnega okolja. O tem čla tudi mnogo vzorno urejenih vrtov v Velenju, pa tudi knjig, ki obravnavajo ureditev vrta in so izšle v zadnjem letu pri nas. Vsega pa se iz knjig le ne da naučiti, zato organizira Hortikulturno društvo predavanja, na katerih do vrtnarski strokovnjaki iz vrtnarske šole Medlog pri Celju

s prijetno povedano strokovno besedo in z barvnimi diapozitivi poučijo, kako je treba urediti vrt pri hiši in gojiti rastline.

Predavanja bodo razdeljena v tri dele:

Prvo bo 5. februarja ob 17. uri v dvorani občinske skupščine predavanje „OSNOVNA UREDITEV OBHIŠNEGA VRTA“. Na tem predavanju se bomo seznanili z načrtovanjem obhišnega vrta, pripravi in sestavi zemlje za vrt, gnojenju, gradnji vrtnih poti, dohodov v garaže itd. Prikazano bo tudi okrog 80 barvnih diapozitivov.

Drugo predavanje bo 12. februarja ob 17. uri v dvorani skupščine občine Velenje „OKRASNE GRMOVNICE IN DREVNINA V OBHIŠNEM VRTU“. Spoznali bomo vrste grmovnic in drevnine (80 barv-

nih diapozitivov) in se seznanili na kakšni legi uspevajo posamezne vrste, kakšno podlago rabijo, kako in kje jih nabavljamo, sadimo, dognojemo, vzdržujemo in obrezujemo.

Zadnje predavanje „OKRASNE ZELENATE RASTLINE“ bo 18. februarja ob 17. uri v isti dvorani. Predavatelj bo govoril o enoletnicah, gomoljnicah in trajnicah, to je cvetočih rastlinah, ki nas tudi najbolj razveseljujejo s svojimi lepimi barvnimi cvetovi od zgodnje pomladi do pozne jeseni. Spoznali bomo, kako jih sejemo, sadimo, gojimo in vzdržujemo.

Društvo se je odločilo za takšen način predavanj, da bi občani pridobili čimveč znanja o obhišnih vrtovih, saj ravno v tem času zidamo nove stanovanjske soseske v Bevčah, na Konovem in drugod. Želimo, da bi se tudi v teh soseskah uredila okolica hiš, zato vabimo občane, da se udeležijo zanimivih predavanj. Vstopnine ne bo!

Veselo pustovanje 1975

— HOTEL „PAKA“ VELENJE

vas vabi na veselo, že tradicionalno pustno rajanje na pustno soboto in pustni torek.

— NOČNI BAR

bo odprt že ob 21. uri. Nov barski spored, ob 23. uri. Vstopnina 50 din.

— JEDILNICA — POSEBNA SOBA rezervacija sedeža in pustni rikvizit 40 din.

— KEGLJIŠČE HOTELA „PAKA“ posluje normalno.

— V RESTAVRACIJI „JEZERO“

rezervacija — vstopnina in konzumacija 30 din.

REZERVACIJE V HOTELU „PAKA“ SPREJEMA IN PRODAJA RECEPCIJA HOTELA, telefon 851-220 in RESTAVRACIJA „JEZERO“, telefon 850-170.

BODIMO VESELI IN NA SVIDENJE!

NI NAKAZAL SMERI

Štirinajstega januarja se je Drago Markuc, voznik dvo-tonskega viličarja, ki je v lasti TGO Gorenje Velenje, TOZD Lesna Šoštanj, pripeljal po Kajuhovi cesti iz smeri gostilne Urbanc v Šoštanju. Na odcepu ceste za Lesno je brez vklopljenega smerne kazalca in ne da bi se prepričal, če je cesta prosta, zavil v levo prav takrat, ko ga je začel prehitovati voznik osebnega avtomobila CE 518-21 Miroslav Medvec. Voznik v osebne avtomobilu je zavrl, s čimer pa ni mogel preprečiti trčenja s sprednjim desnim delom blatnika v zadnji levi del viličarja. Pri nesreči ni bil poškodovan nihče, škode pa še niso strokovno ocenili.

NESREČA PRED MEHANIČKIM DURMI

Voznik kombija CE 713-16 Milisav Djordjevič je 16. januarja zapeljal v vzratni vožnji iz delavnice Vlada Praprotnika v Šaleku, kjer je imel v popravilu vozilo. Pred tem pa se ni prepričal, če je dvorišče oziroma parkirni prostor za njim prost, zaradi česar je zadel z zadnjim desnim delom odbijača v sprednji levi blatnik in v vrata osebne avtomobila CE 343-76, last Stanislava Kandutija, ki je čakal na popravilo avtomobila. Po prvih, še netočnih ocenah znaša škoda na osebne avtomobilu okoli 800 din.

TRČENJE OB VZVRATNI VOŽNJI

28. januarja je Jože Čas zapeljal s svojim dostavnim avtomobilom v vzratni vožnji s parkirnega prostora na Prešernovo cesto v Velenju. V tem času pa je po Prešernovi cesti pripeljala voznica Marija Jakovljevič z osebnim avtomobilom CE 241-83; vozili sta trčili, škode pa je za okoli 3500 din.

SPOLZKA CESTA

Rudolf Klinec, voznik tovornjaka GO 199-48, je 8. januarja vozil po cesti II. reda iz smeri Slovenj Gradec. Na ostrem, nepreglednem ovinku v Paki, poleg odcepa za kamnolom GIP

Vegrad, ga je zaradi spolzke ceste zaneslo. Iz velenjske smeri pa je istočasno pripeljal voznik osebne avtomobila CE 198-42 Anton Brezlan. Voznika tovornjaka je zaneslo polne črte na levo stran cestišča, kjer je s sprednjim levim blatnikom zadel v sprednji levi del osebne avtomobila. V nesreči ni nihče utrpel poškodb.

PREHITRA VOŽNJA

13. januarja je Janez Krašovec pripeljal z osebnim avtomobilom CE 352-68 po Partizanski cesti v Velenju iz smeri Pesje. Vozil je z neprimerno hitrostjo, poleg tega pa je bilo spolzko tudi voznišče, zato ga je zaneslo z njegove desne strani po voznišću na levo stran. Prav takrat pa je iz velenjske smeri po Partizanski cesti proti Pesjemu pripeljal voznik tovornjaka CE 491-97 s prikolico Marjan Štante. Janez Krašovec je s sprednjim levim delom avtomobila zadel sprednji levi blatnik tovornjaka. Škoda znaša približno 4.000 din.

ZADEL JE OTROKA

Metod Markelj, voznik osebne avtomobila CE 554-56, je 11. januarja pripeljal iz smeri Letuš v smeri Šoštanj. V Šmartnem ob Paki je pri trgovskem podjetju Vino zapeljal s ceste v levo, pred trgovino alkoholnih in brezalkoholnih pijač. Tam je začel v vzratni vožnji voziti do skladišča te trgovine. Iz trgovine pa je za avtomobilom priteknel fantek Leopold Drvar, ki ga je voznik Metod Markelj zadel ter podrl na tla. Leopolda Drvarja so zaradi poškodb odpeljali v bolnišnico.

V OVINKU ČEZ SREDINSKO ČRTO

12. januarja je voznik Ludvik Klinc peljal iz smeri Velenje proti Slovenj Gradcu. V naselju Paka je v levem ovinku pripeljal iz nasprotne smeri voznik osebne avtomobila Anton Svenšek, ki je zapeljal čez sredinsko črto, zaradi česar sta vozili trčili. Voznika nista dobila telesnih poškodb, nastala škoda pa znaša 25.000 din.

Trgovsko podjetje na veliko in malo s servisi

AVTO CELJE — CELJE, Ljubljanska 11

o b j a v i j a prosto delovno mesto

BLAGOVNEGA KNJIGOVODJE — ZA PRODAJALNO V velenju

POGOJI ZA SPREJEM:

- popolna oz. nepopolna srednja šolska izobrazba, dobro obvladanje strojepljisa
- osebni dohodek po pravilniku o ugotavljanju in delitvi dohodka ter osebnih dohodkov v OZD Avto Celje - Celje.

Prošnje sprejema splošni sektor podjetja do 31. 1. 1975.

MOŠKI PEVSKI ZBOR »KAJUH«

vabi k sodelovanju vse fante in može, ki imajo posluš in veselje za petje, da se včlanijo v naš zbor.

Vpisovanje je vsak torek in petek od 18.-20. ure v pevski sobi zbora v Domu kulture Velenje, zadnje nadstropje.

ŠEST OBJEKTOV IZ VEMONTA

Ob sprejemu srednjeročnega razvojnega načrta so se v gradbenem industrijskem podjetju „Vegrad“ Velenje odločili, da bodo v prihodnje pospešeno razvijali ob gradbeni operativi tudi gradbeno industrijo. Obe dejavnosti naj bi tako najpozneje v letu 1980 dosegale enak celotni dohodek.

Za uresničitev te razvojne naloge so v okviru gradbenega industrijskega podjetja „Vegrad“ ustanovili temeljno organizacijo združenega dela „Gradbena industrija“, katere poglavitna naloga je, da uresniči razvojna hotenja in načrte Vegrada na področju gradbene industrije, posebej se z uvajanjem novih programov ter najsodobnejše tehnologije.

Temeljno organizacijo združenega dela „Gradbena industrija“ sestavljata poslovni enoti Selo pri Velenju in „Oljka“ Šmartno ob Paki. Na Selu so trije obrati, in sicer peskolom z betonarno, proizvodnja betonske galanterije ter tovarna armiranobetonskih konstrukcij „Vemont“.

KINO

- REDNI KINO VELENJE**
- Petek, 24. jan., ob 17.30 amer. drama „Pustolovci“. Režija: Lewis Gilbert. Igrajo: Bekim Fehmiu, Candice Bergen, Anna Marfo, Leigh Taylor-Young, Charles Aznavur.
 - Sobota, 25. jan., ob 16.30 in 19.30 amer. drama „Pustolovci“.
 - Nedelja, 26. jan., ob 16.30 in 19.30 amer. drama „Pustolovci“.
 - Torek, 28. jan., ob 17.30 in 19.30 japonski film (barvni) „Trdnjava smrti“. Režija: Eiji Kudo. Igrajo: Tomisaburo Wakajama, Minoru Oki, Tomoko Majama.
 - Sreda, 29. jan., ob 17.30 in 19.30 nem. barv. film „Ljubili so se samo eno leto“. Režija: Harald Rajni. Igrajo: Gundi Grand, Amadeus August, Kristina Schubert.
 - Četrtek, 30. jan., ob 17.30 in 19.30 nem. barv. film „Ljubili so se samo eno leto“.
 - Petek, 31. jan., ob 17.30 amer. barv. film „Veliki Jack“. Režija: Georges Sherman. Igrajo: Patrick Weins, Big Jake John Wayne, Richard Bunn.
 - Sobota, 1. febr., ob 17.30 in 19.30 amer. barv. film „Veliki Jack“.
 - Nedelja, 2. febr., ob 17.30 in 19.30 amer. barv. film „Veliki Jack“.

- KINOGLADALIŠČE VELENJE**
- Ponedeljek, 27. jan., ob 20. uri japon. barv. film „Trdnjava smrti“. Režija: Eiji Kudo. Igrajo: Tomisaburo Wakajama, Minoru Oki, Tomoko Majama.
 - Ponedeljek, 3. feb., ob 20. uri nem. barvni film „Pridi, pridi ljuba moja“. Režija: Rolf Teiele. Igrajo: Marija Brockerhoff, Tanja Gruber.

- KINO „KAJUH“ ŠOŠTANJ**
- Sobota, 25. jan., ob 19.30 zahodno-nemški barvni film „Kaj počnejo gospe v brezdelju“. Režija: Eberhard Schroeder. Igrajo: Volf Ackva, Dori Arden, Angelika Bamgart.
 - Nedelja, 26. jan., ob 17 in 19.30 franc. barv. komedija „Veseli rekruti“. Režija: Claude Zidi. Igrajo: Jean-Guy Feshner, Gerar Rinaldi, Luis Rego.
 - Sreda, 29. jan., amer. drama „Niti morje niti pesek“. Režija: Fred Beknli. Igrajo: Suzan Hajsmheir, Frank Finli, Mihajlo Petrovič.
 - Četrtek, 30. jan., ob 19.30 ital. barv. krim. film „Rimski monsturn“. Režija: Damiano Damiani. Igra: Nino Manfredi.
 - Sobota, 1. febr., ob 19.30 amer. barv. film „Postopači Zahoda“. Režija: Blacque Edwards. Igrajo: William Holden, Rein O'Neal, Karel Maldeň.
 - Nedelja, 2. febr., ob 17 in 19.30 amer. vestern „Petorica v akciji“. Režija: Don Taylor. Igra: Peter Grace.

mali oglasi

SOBO, kakršnokoli, iščem v Velenju ali bližnji okolici. Cenjene ponudbe pošljite na uredništvo NC, pod šifro „Dober plačnik“.

OPREMLJENO sobo v Velenju iščem, Ilija. Havliček, Glasbena šola Velenje.

SOBO, po možnosti s posebnim vhomom, v Velenju, iščem. Ponudbe pošljite na naslov: inž. Mira Petrovič, RSC Velenje, tel. 850-422, int. 58.

PRODAM nedograjeno visokopritlično hišo ob glavni cesti Salek - Paka. Dražbeni pogoji in naslov na oglasni deski na občinskem sodišču v Šoštanju in skupščini občine Velenje.

izdelkov, kot omnia plošč in drugih elementov, npr. parapetov, betonskih ograj itd.

Te elemente uporablja temeljna organizacija združenega dela „Gradbena operativa“, saj jih je do nedavnega izdelovala na vsakem gradbišču posebej.

Tudi obrat za proizvodnjo betonske galanterije se ponaša s pomembno pridobitvijo - z novo proizvodno linijo za izdelavo teraco stopnic in okenskih polic.

Teraco stopnice so novost, pri gradnji pa so spremenili tudi tehnologijo, tako da zdaj lepijo s smolami stopnice na nosilce. Za blokovno gradnjo na Selu že zdaj izdelujejo zraven teraco stopnic tudi nosilce, v načrtu pa imajo še proizvodnjo nosilcev tudi za zasebne stanovanjske hiše, tako da bi ponudili tržišču kompletno stopnišče za zasebne hiše.

Sicer pa bo poslala temeljna organizacija združenega dela „Gradbena industrija“ v tem letu na tržišče iz obrata za proizvodnjo

betonske galanterije več novih izdelkov, med njimi tudi travniške ploščice in betonske tlakovce.

NAČRTI ZA LETOS

Nekaj nad 200 zaposlenih temeljni organizaciji združenega dela „Gradbena industrija“ je doseglo nad 50 milijonov dinov celotnega dohodka.

Za letos pa načrtujejo, ob nespremenjenem številu zaposlenih, da bodo dosegli celotni dohodek, ki bo pred rezultat še večjega izkoriščanja obstoječih proizvodnih zmogljivosti, kar bo njihova poglavitna usmeritev pri gospodarjenju tudi v prihodnjih letih.

V okviru uresničevanja razvojne naloge gradbenega industrijskega podjetja Vegrad Velenje je temeljni organizaciji združenega dela „Gradbena industrija“ predlagali, da bi se po vsej verjetnosti v prihodnje leto predstavili z novim proizvodnim programom.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi ljubega moža, očeta, starega očeta, brata in svaka

IVANA VELUNŠKA
rudarja v pokoju

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili v prerani grob, darovali vence in cvetje in z nami sočustvovali. Posebna zahvala RSC za vso pomoč, godbenikom in pevcem za žalostinke ter govornikom za poslovljene besede. Iskrena hvala vsem, ki so nam pomagali v teh težkih trenutkih.

Zalujoči: žena Fanika, sinova Marjan in Ivan z družinama, hčerki Anica in Štefka z družinama, brata in sestre ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta in brata

IVANA KOMPANA

še najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki so ga med njegovo boleznijo obiskovali, ga pospremili v njegov zadnji dom, z nami sočustvovali, nam izrazili usna in pismena sožalja ter darovali vence in cvetje. Posebna zahvala velja upravi bolnice, osnovni šoli, odboru Zveze borcev NOV, tov. Mehu za poslovljeni govor in p. duhovščini za spremstvo.

Vsem še enkrat lepa hvala!

Zalujoči: žena Marija, hčerke Angela, Marija, Vida, Ivanka z družinami, sinova Ivan in Alojz

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi sina in brata

FRANCA VIDMARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam ob bolečini kakorkoli pomagali, darovali vence, izrekli sožalje, posebno pa se zahvaljujemo za pomoč sosedu Mirku Lahu, ki je v najtežjih trenutkih stal ob strani.

Zalujoči mama in sestre

V SPOMIN

V četrtek, 30. januarja mineva eno leto, odkar nas je tragično zapustil naš ljubljani

BOGOMIR KRAJNC

Odšel si mnogo, mnogo prežgodej, ne da bi dočakal trindvajseto pomlad. Bil si poln življenja ter ciljev, priljubljen med svojimi. Toda prehitela te je nesrečna sekunda, ki nam je zadala veliko bol, ki je ni moč pozabiti.

Tvoj tihi mirni lik bo ostal za vedno v naših srcih.

Vsem, ki se ga kakorkoli spominjate, sočustvujete z nami in obiskujete njegov mirni dom, iskrena hvala.

Neutolajljivi: žena Marija, hčerka Brigita, starši, sestre in bratje z družinami ter družina Verdev

V ŠOŠTANJU ŠPORT IN REKREACIJA

RASTKU LAHU PRIZNANJE

V Beogradu je bila v petek, 17. januarja, slovesnost, na kateri je predsednik zveze organizacij telesne kulture Jugoslavije Hakija Pozderac podelil priznanja športnikom in športnicam, ki so v preteklem letu osvojili medalje na svetovnih in evropskih prvenstvih. Med 158 tekmovalkami in tekmovalci je priznanje prejel tudi Rastko Lah iz Velenja. Kot je znano, je Lah na svetovnem prvenstvu invalidov lani v Londonu osvojil v plavanju dve medalji – zlato in bronasto.

DRUŠTVENA ODLIČJA

Na občnem zboru Partizana Šoštanj so podelili najzaslužnejšim članom društvena priznanja. Prejeli so jih: Vili Poznič, Mirko Požun, Franc Plaskan, Jože Hajsek, Dominik Pejovnik, Mitja Bubik (rokomet), Marjan Koren, Alojz Pirečnik, Franc Cerar, Marjan Kristan, Franc Trobina (košarka), Anton Starič, Franc Kavnik, Janko Kugonič, Viktor Zager, Karli Zager (odbojka), Gizela Natek, Tea Podgoršek (splošna vadba), Milan Čepelnik, Anton Tajnik (nogomet), Maks Krumpačnik (kegljanje) Miloš Volk, Hubert Jakl, Edo Kokot (uprava) ter krajevna skupnost Šoštanj in termoelektrarna Šoštanj za razumevanje in pomoč društvu Partizan.

TUDI PIONIRKE NAJBOLJŠE

V telovadnici solidarnosti v Šoštanju je bilo področno prvenstvo šolskih športnih društev celjske regije v košarki za pioniрке. Med osmimi ekipami največ znanja pokazale dobitnice, učenke osnovne šole Roesck in tako osvojile na-

slov področnih prvakinj. Rezultati predtekmovanja: Šoštanj : Hudinja Celje 31:15, Šoštanj : Šentjur 36:14, finale: Šoštanj : Sl. Konjice 33:13. Vrstni red: 1. Biba Roesck Šoštanj, 2. Sl. Konjice, 3. Hudinja Celje, 4. Prebold, 5. Mo-

Šoštanski športniki in telesnokulturni delavci so na občnem zboru društva Partizan pregledali svoje dveletno delo na telesnokulturnem področju v svojem kraju.

Pregled dela društva je podal predsednik Rudi Bajec. Partizan Šoštanj združuje v svojih vrstah 520 članov. Dejavnost je zelo pestra, od tekmovalnega športa (rokomet, košarka, nogomet, kegljanje) do rekreacije, ki jo v društvu gojijo v obliki splošne vadbe in raznih množičnih akcij, pohodov in podobno.

Največ so dosegli v tekmovalnem športu v rokometu in košarki. Rokometaši so med najboljšimi ekipami v republiki, košarkarji pa skušajo s pomlajeno ekipo dvigniti nivo šoštanske košarke, ki ima že 28-letno tradicijo. Nogometaši v tem obdobju niso uspeli doseči vidnega premika. Kegljači pa kljub veliki zagnanosti nekaterih posameznikov ne morejo doseči boljših rezultatov, saj v naši občini nimamo ustreznega kegljišča. Ne gre prezreti tudi nastopov gimnastične in ritmične sekcije društva, ki se vse bolj zavzema, da bi to zvrst udejstovanja še bolj popularizirala med mladimi.

Seveda pa delo ni bilo brez težav. Predvsem jim manjka zaprtih prostorov. Dom ob novi telovadnici solidarnosti pri osnovni šoli Biba Roesck ne

ustreza več zahtevam in željam mladih Šoštanjčanov. Zato so se zavzeli za dograditev nove večje telovadnice pri osnovni šoli Karla Destovnika-Kajuha, ki pa naj bi bila večnamenska. Tudi ostali športni objekti bodo potrebni temeljite preureditve. Posebno stadion, za kar se bo

zavzela tudi krajevna skupnost, da bo postalo območje „Širokega“ spodoben rekreacijski center s TRIM stezo in drugimi objekti za rekreacijo.

Za uresničitev programa društva, ki je odraz želja in potreb krajanov Šoštanja, bodo potrebovali več strokovnega kadra, zato se bodo zavzemali, da bi imeli stalnega športnega strokovnjaka, ki bo usklajeval in

strokovno vodil ter usmerjal delo posameznih sekcij.

Novo vodstvo društva bo imelo 13 članov. Pet so jih izvolili na občnem zboru, osem mest pa imajo delegati posameznih sekcij. Vsaka sekcija ima svoj odbor, ki tvori delegacijo.

Za predsednika društva Partizan je bil znova izvoljen Rudi Bajec.

PRIČAKUJEJO LEPE USPEHE

Občinska strelska zveza Velenje je priredila pregledno tekmovanje najboljših slovenskih strelcev z zračno standardno pištolo. To tekmovanje je bilo pregled pripravljenosti strelcev pred nastopom na državnem prvenstvu v Titovem Uzicu 1. in 2. februarja.

Zmagal je letošnji republiški prvak Marjan Dobovičnik iz Celja, z rezultatom 374 krogov. Odličan rezultat je dosegel Velenčan Hinko Bola s 370 krogi in bil boljši od večkratnih državnih prvakov Franca Peternela in Vinka Freliha iz Kranja ter Jožeta Teržana, Olimpija Ljubljana, ki so dosegli 366 krogov.

Tudi ostali domači tekmovalci so dosegli dobre rezultate – Jure Mogilnočki 363, Franjo Zučko 354 in Dušan Perhač 350 krogov.

Ekipno so pri članih zmagali strelci iz Kranja 1448 pred domačini, ki so zaostali le za en krog.

Med mladinci je bil najboljši domačin Jože Detlbah s 360 krogi in premagal za 2 kroga najboljšega strelca s pištolo v državi Franca Peternela pri mladincih. Velenjska ekipa mla-

dincev je dosegla odličen rezultat 1033 krogov, kar je za 32 krogov boljše od republiškega rekorda. (Detlbah 360, Satler 348, Trinkaus 325).

Kot kažejo doseženi rezultati na zadnji pregledni tekmi, so velenjski strelci v odlični formi in lahko pričakujemo na državnem prvenstvu dobre uvrstitve.

NEKAJ SVETOVNIH REKORDOV

Britanska novinarka brata McWhirter sta se dokopala do imenitne in donosne ideje: napisala sta knjigo o svetovnih rekordih. Zdjaj je delo izšlo že v petih milijonih izvodov, brata pa jo nenehno dopolnjujeta. Celotna mala žepna izdaja ima nad 600 strani in opisuje nad 10.000 rekordov. Knjiga je med najbolj brani v Veliki Britaniji pa tudi drugod.

Z OTROŠKIM VOZIČKOM

16. in 17. oktobra 1970 se je deset članov združenja Chelsey Scout and Guide Association iz Velike Britanije domislilo in tekmovalo v potiskanju otroškega vozička. Vztrajali so 261 milj ali 422 km daleč. Avtorja pa ne povesta, ali so se v to tekmovalstvo podali moški ali ženske. Tudi to bi bilo zanimivo vedeti.

KOPANJE GROBOV

Mu bodo zavidali grobarji? Leta 1826 je v Aldenburgu v Nemčiji umrl grobar Johann Heinrich Karl Thiene, ki je v 50 letih svojega službovanja izkopal 23.311 grobov in dosegel rekord, ki ga doslej ni še nihče prekosil.

NAJHITREJŠE BRITJE

Novembra 1887 je londonski brivec Teddy Wick v 59 minutah in 53 sekundah, torej niti v eni uri, obril 77 moških in pri tem ni nikogar uredil. Zanimivo bi bilo vedeti, kaj je bril.

POŽREŠNOST PA TAKA

Julija 1970 je v Port Elisabethu v Južni Afriki 30-letni Stephen Nel, težak 144 kg, v desetih minutah pogoltnil 50 banan in pol. Leslie James Buckley iz Velike Britanije pa je 28. avgusta 1970 pojedel 25 surovih jajc v 9,3 sekunde.

● MED NEKDANJIMI NAROČNIKI NAŠEGA ČASA

ODPOVEDALI IN TUDI NE

V uredništvu smo pobrskali po seznamu tistih, ki so nedavno odpovedali naš časnik. Ker smo hoteli spoznati nagibe, ki so naše nekdanje bralce pripravili do takšne odločitve, smo jih poiskali in se z njimi pogovarjali.

ANTON FRISKOVEC iz Velenja je takole pojasnil svojo odločitev: „Bil sem dve leti naročnik Našega časa. Ker pa ga dobivam tudi v elektrarni, kjer sem zaposlen, sva z ženo Marto sklenila, da bova tistega, ki prihaja na domačo naslov, odpovedala. Imam tričlansko družino in sam skrbim zanjo, zato moramo ob sedanjem visokem porastu življenjskih stroškov več odmeriti za vsakdanje izdatke. Od novega leta dalje ne dobivamo Našega časa več na dom, toda žena ga zelo rada bere, zato se vselej hudoje name, ko ga pozabim prinesiti iz službe, ker se na to novo nalogo še nisem navadil. Zagrozila mi je celo, da ga bo ponovno naročila na dom, če ji „Krapa“ – to je udomačeno ime Našega časa, ki se je pred njim imenoval Saleški rudar, ne bom redno prinašal. Tudi sam sem zelo navezan na naš list, da se preko njega seznanjam z novicami iz občine, rad pa preberem tudi športno stran. Zeni najbolj ugaja, da je Naš čas začel pisati tudi o dogodkih v sosednjih dolinah, posebno iz Slovenjegra, ker je od tam

doma, in iz Mozirja, koder imamo dobre prijatelje, naše nekdanje sosede. Ker se pogosto obiskujemo, si radi povemo, kaj smo prebrali v Našem času. Moja žena priteguje socialne reportaže, zanimajo jo pa še poroke, nesreče in smrti. Rada prebere tudi zanimivosti in novosti iz krajevnih skupnosti. Tekoča politična dogajanja v naši domovini in na tujem pa spoznavam iz drugih časopisov, radia in televizije in se strinjava z zasnovo Našega časa, da posveča tem dogodkom manj prostora, ker morajo biti v ospredju domača vprašanja, o katerih drugod ne moremo prebrati. Najinemu edinemu sinu pa je najbolj pri srcu stran, ki prinaša zanimivosti iz sveta in feljton, vesel pa bi bil, če bi Naš čas objavjal več potopisov.“

Pri **FRANCU KRAJNCU** iz ŠOŠTANJA smo zvedeli, da je pomotoma zapisan na našem seznamu, saj časopisa sploh ni odpovedal, pa smo ga vendarle pobarali, kaj meni o našem listu. „Ceprav dobivam Naš čas brezplačno v elektrarni, kjer sem zaposlen, niti pomislil nisem, da

zirje, 6. Šentjur, 7. Rog. Slatina, 8. Laško.

Mlade košarkarice iz Šoštanja so se tako uvrstile v nadaljnje tekmovanje v okviru pionirskega košarkarskega festivala, ki ga prireja vsako leto košarkarska zveza Slovenije.

Anton Friskovec

bi ga za to doma odpovedal. Naročnik sem že leto dni, rad pa ga prebiram, ker je postal pravo glasilo naše doline. Pri prejšnjem Rudarju me je motilo to, da je prinašal v glavnem novosti iz rudnika, ta časopis pa zajame vse delovne organizacije in druga področja življenja v treh dolinah. Prav se mi zdi, da pišete o ljudeh, ki zaradi svojega življenja in dela za druge zaslužijo tudi pozornost Našega časa. Zelo rad prebiram zanimivosti iz kmetijstva, ker sem lovec in poznam veliko kmetij tu naokoli. Sicer pa preberem prav vse, kar najdem v Našem času, saj imam dovolj časa. Vem, da so tudi moji sodelavci navezani na Naš čas in med njimi še nisem slišal bistvenih pripomb in kritik o vsebini lista. Dozdeva se mi, da naš časopis zajame vse dogodke iz našega okolja, najbolj pa sem navdušen nad političnimi komentarji, ki so zelo izčrpni in pisani v razumljivem jeziku. Več dnevni novic iz domovine in tujine v Našem času ne pogrešam, saj jih najdem v drugih dnevnikih.“

MARIJA URLIH iz PESJA: „Naš čas sem odpovedala samo zato, ker sem začela varčevati tudi pri izdatkih za časopise, ki sem jih imela kar preveč naro-

Franc Krajnc

čenih. Vendar pa pri odpovedih nisem dosledna in tako nedavno odpovedano revijo TV 15 in Borec ponovno prejemam, vse bolj pa se mi dozdeva, da dolgo ne bom več vzdržala tudi brez Našega časa. Zaskrbi me, da s spojojam pri sosedih. Veste, zelo me zanimajo prispevki v Našem času, ki poročajo o gospodarskih dosežkih številnih delovnih kolektivov v občini in zunaj nje ter o pomanjkljivostih in drugih zanimivostih, ki se dogajajo v našem medsebojnem življenju. Moram vam priznati, da mi zdaj vsako soboto kar nekaj manjka, odkar mi poštar ne prinaša več Našega časa, pa še neprijetno je tešiti radovednost, dokler ga ne preberejo sosedovi. V Pesju živim že od prve svetovne vojne in bila sem v partizanih, zato me še bolj zanimajo vsa prizadevanja za nadaljnji razvoj naše doline in obnem vse družbe.“

BRGLEZ VIDO smo iskali na njenem starem domu v Šoštanju, kjer pa so nam prijazni sosedi povedali, da so se pred kratkim preselili v novo zgrajeno hišo v Pesju, česar pa nam niso sporočili, ker so že poprej odpovedali tednik.

„Moj mož dela na šoštanski žagi, kjer so kolektivno naročeni na Naš čas in smo ga samo zato

Vida Brglez

odpovedali. Dokler je bila hči zaposlena v Gorenju, ga je še ona prinašala iz službe. Prav vsi v družini radi prebiramo Naš čas, ker prinaša domače zanimivosti. Meni pa najbolj ugaja pisanje o ljudeh, posebno o tistih, ki jih osebno poznam, zelo pa me je navdušila v zadnji izdaji reportaža o treh kmetijah iz Belih vod, ki so se začele modernizirati. Tudi na izgled mi je Naš čas všeč in moram vam priznati, da je edini časopis, ki ga berem.“

HILDA TRPIN, prodajalka v šoštanski glavni trafiki:

„Po pošti prejemamo petdeset izvodov Našega časa, preden pa se je podražil, smo jih dobivali sto. Podražitev je povzročila manjše povpraševanje po njem. Vendar, ker so se hkrati povišale cene tudi drugim časopisom, so ljudje spet začeli bolj spraševati po Našem času in zadnjo številko smo prodali že v petek na dan izida, do 15. ure. Najraje ga kupujejo starejši občani, mladim pa so bolj zanimive take revije kakor je Stop, Antena in seveda ljubezenski in kriminalni romani ter stripi. Sama prelistam vse časopise in revije, ki jih dobivam v našo prodajalno in tako

Hilda Trpin

tudi Naš čas od prve do zadnje strani. S pisanjem v njem sem povsem zadovoljna.“

Priznati moramo, da smo bili prijetno presenečeni po teh pogovorih, saj smo bili pripravljene na očitke in graje. Seveda pa si ne domišljamo, da je naš list brez napak, ker se zavedamo, da je lahko vsako dobro delo opravljeno še boljše. Temu spoznanju bomo poskušali slediti še vnaprej vsi, ki soustvarjamo vaš časnik. Veseli pa bomo, dragi bralci, če se boste začeli tudi vi oglašati in nam svetovati, kako naj še bolj popestrimo vsebino Našega časa. Morate pa nas tudi pokarati, ko boste prepričani, da si to zaslužimo. Lahko nas tudi povabite v vašo sredino, če boste želeli, da pišemo o nečem, o čemer se vam zdi, da naj zvedo tudi drugi, saj se bomo tako še bolj po naše pogovorili.

MARJETKA EBERLINC

NIHČE ŠE NI UMRL

Dan za dnem so sredstva informiranja polna poročil o naraščajočem valu gripe po vsej naši republiki. Doslej gripa ni močneje prodrla samo še na obalno in goriško območje, povsod drugje pa je mnogo delovnih ljudi prisilila zamenjati delovno mesto s posteljo.

Kako močno in v kakšni obliki se pojavlja gripa med nami, sta nam razodela prim. dr. Alojz Fijavž, direktor Savinjsko-šaleškega zdravstvenega doma v Velenju in dr. Peter Dovšak.

Na območju Šaleško-savinjskega zdravstvenega doma se je pojavila gripa v večjem obsegu po novem letu. Na osnovi zbranih podatkov meni prim. dr. Fijavž, da je ta epidemija že dosegla vrhunec in da je v počasnem nazadovanju. To dokazujejo tudi naslednja poročila: 14. 1. je v naši občini na novo zbolelo za gripo 180 zaposle-

nih, 15. 1. 202, 16. 1. pa že samo 100. Manj pa jih je v istem času zbolelo za gripo v občini Mozirje. Najbolj obolevajo za to boleznijo ljudje v starosti okoli dvajset let.

Množičnega cepljenja se letos niso lotili, ker so virus, ki povzroča gripo, izolirali na oddelku za virologijo pri zavodu za zdravstveno varstvo SRS šele v začetku prejšnjega tedna. Odkritje učinkovitega cepiva in njegova priprava pa traja zelo dolgo, tako da bo cepivo za gripozni virus A2, ki je letošnji povzročitelj gripe, lahko pripravljeno šele za naslednje leto,

a je malo verjetno, da ga bodo lahko uporabili, ker se bo najbrž pojavil zopet nov povzročitelj influence.

Klinični znaki gripe so visoka temperatura, glavobol in splošno slabo počutje, najboljše zdravilo zoper njo pa je počitek. Gripa traja običajno štiri do sedem dni in za mlajše ljudi ne predstavlja posebne nevarnosti, bolj pa prizadene starejše ljudi, ker imajo manj odporen organizem in ker jih nadlegujejo starostne bolezni, kot so slabo srce in težave s krvnim obtokom, zaradi česar se pri njih gripa kaj rada sprevrže v pljučnico. Tudi majhni otroci gripo težje preboleajo.

Naval v splošnih ambulantah je precejšen, vendar so mu

zdravstveni delavci zaenkrat kos tako, da dela v popoldanskem času pet ambulant, dejurna pa sta po dva zdravnik.

Dr. Peter Dovšak je povedal, da so vsem pacientom, ki so to želeli, nudili pomoč, primerno pa so preskrbljeni tudi z zdravili. Računajo, da je obolevnost z gripo na našem območju petodstotna. Zdašnja gripa sodi med srednje močne, zadnje hudo vrsto gripe pa smo občutili pred 16 leti. Nekaj let nazaj so se javljale milejše oblike gripoznih obolenj.

Smrtnega primera zaradi komplikacij gripe v tem obdobju niso zabeležili in tudi pojavov pljučnice še ne. Toplejše vreme v zadnjih dneh je zelo ugodno za razširjanje gripe, ker so virusi v takšnih pogojih odpornejši, zato je možnost okužbe večja. Vendar nas gripa ne ogroža toliko, da bi morali zapirati šole, kino dvorane ali drugačna množična zbirališča ljudi.

MARJETKA EBERLINC

Pust brez karnevala

Še dobrih štirinajst dni in med nami bo spet pust, čas veselja smeha in drugih norčij. V Velenju je že običaj, da krene vsako leto po mestnih ulicah pustni karneval, ki ga z velikimi izkušnjami vodita „direktor“ karnevala Stanko Hudales in njegov neumorni sodelavec Toni Hercfeler-Miha Valenci. Glede na veliko tradicijo, ki jo ima pustni karneval v Šaleški dolini (lani je bil že petnajsti), smo tudi letos pričakovali, da bo pripravljali odbor skupaj z velenjskim turističnim društvom tudi letos organiziral karneval. Vendar nam je Miha Valenci pred dnevi povedal, da karnevala tokrat ne bo in da bodo občani pač prikrašani za veselo in pikro pustno popoldne. Toni Hercfeler je seveda navedel tudi nekaj vzrokov, zaradi katerih so odpovedali karneval:

„Že lani smo imeli velike težave z njegovo organizacijo, ker smo dobili premalo denarja. Tudi v delovnih organizacijah ne kažejo razumevanja za to obliko delavčeve zabave. Sam sem šel prosit v podjetja, da bi bili delavci, ki so pomagali pripravljati karneval oziroma ki so sodelovali v programu, na dan karnevala prosti, vendar sem naletel na mnoga gluha ušesa. Razen Vegrada nas podjetja niso niti materialno podprla. V Vegradu smo dobili les za vozove.“

Organizirati takšen karneval ni lahko. Lani ga je pripravljalo 120 ljudi, v sprevedu pa smo imeli kar 22 najrazličnejših vrst vozil. V pripravah za karneval sva s Hudalesom lani žrtvovala kar deset dni rednega letnega dopusta.“

Turistično društvo je pripravljalnemu odboru letos obljubilo milijon starih dinarjev, vendar je to – kot meni Miha Valenci – premalo za organizacijo dobrega karnevala.

In kaj naj ob koncu še zapišemo? Najprej to, da je resnično škoda, ker letos na velenjskih ulicah ne bo pustnega karnevala. Čeprav nekateri niso bili morda najbolj zadovoljni z njim, je pa res, da je na ulice privabil več tisoč Velenjčanov pa tudi radovednežev iz drugih krajev. Prav zato in zaradi dejstva, da bi bil naslednji karneval že šestnajsti, ne bi bilo prav, če bi to obliko pustne zabave opustili. Nasprotno, k njeni organizaciji bi morali pritegniti prek turističnega društva še več sodelavcev, zanj nameniti več sredstev in zagotoviti, da bo program čimbolj kvaliteten.

V vsakem kraju bi prav gotovo lahko našli posameznika ali skupino ljudi, ki je nosilka večine dejavnosti tega kraja. Mednje lahko prav gotovo uvrstimo tudi Staneta Krevzelja iz Šmartnega ob Paki, ki je tudi predsednik krajevne organizacije socialistične zveze v tej tretji največji krajevni skupnosti v velenjski občini. Pred tem pa je opravljal vrsto drugih funkcij, med drugim je bil tudi sekretar osnovne organizacije zveze komunistov. Stane živi z utripom kraja. Rad opravlja funkcije in dela z ljudmi, pa čeprav se zaveda, da je takšno delo težko in seveda odgovorno. „Vsakemu ne moreš vseh želja uresničiti,“ pravi. „Večkrat sem že dejal, da bom vse pustil in delal le še doma.“ Čez hip pa spet doda: „Res pa je tudi, da je takšno delo zelo hvaležno. Ko dosežeš nekaj za ljudi, za njihov kraj, kljub bolezni pozabiš na napor, na porabljen čas. V zadovoljstvu ljudi

pa član partije. Takoj končani vojni je napredno politično šolo v Ljubljani. Najprej je delal nekaj časa kot sekretar mladine SKOJ v Šoštanjju, nato pa je zaposlil na okrajnem komiteju v Šoštanjju. To vedno bolj je spoznaval, brez tehnike ne bo moji živeti. Zato ni čudno, da med ustanovitvi prvega društva ljudske tehnike občini. V tistem času je tudi član komisije za tehnično vzgojo pri okrajnem odboru Ljudske tehnike. Udeležil se je seminarja, strokovno izpolnil in dosegel postalo učitelja tehnične vzgoje. Tako je bil med stimi, ki so orali ledino v področju tehnične vzgoje osnovnih šolah. Svoje znanje na seminarjih najprej prenašal na učitelje osnovnih šol, kmalu pa je tudi začel poučevati, ker je učiteljev za ta predmet primarno kovalo. Najprej je bil honorarni, nedolgo za tem

Stane Krevzelj

najdeš tudi svoje zadovoljstvo.“

Stanetu ni vseeno, kakšno bo Šmartno čez pet, deset let. Iz predala je potegnil cel kup fotografij in jih začel prebirati. Najprej je pokazal staro sliko kraja. Ceste so bile brez asfalta, namesto njega so bile tedaj še globoke mlake. Medtem je kraj že precej spremenil svojo podobo. Imajo novo šolo, ki

redni predavatelj na gimnaziji v Celju. Iz Celja prišel v Velenje, odtod odšel nazaj v Šmartno, ki se je zaradi bolezni takrat časno upokojil.

Pogled se mi je ustavljal pri stenah in dnevni omari, kjer razstavljenih vrsta priznanj in odlikovanj, katera je dosegel za posebne zasluge za širjenje tehnične kulture. Med njimi sta tudi odlikovanje za zasluge za narod in mednarodna dela.

S svojo pripovedjo o Stane spet povrne nazaj v kraj: „Vsi si želimo, da Šmartno postalo še lepši Polturistični kraj. Zdravstveno je že krenilo na bolje, smo z novim letom dobili stalnega zdravnika. Svoji mladi bomo začeli graditi novo zdravstveno postajo. Pereč problem je še karnizacija, tudi Paka bo v leto predvidoma začela dobivati kamnito strugo. Razširiti bo treba tudi kurni dom.“

Stane Krevzelj

bo najbrž druga v občini prešla na celodnevno šolo. Najbolj pa so se krajanje veselili nove samopostrežne trgovine v lanskem letu. V načrtu pa imajo tudi gradnjo novega središča kraja. Med brskanjem po slikah nam je Stane pokazal tudi sliko drobnega fantiča v partizanski uniformi. Vendar je Stane iskal še naprej. Iskal je sliko, na kateri je bil še mlajši, vendar kljub temu že v uniformi. „Šestnajst let mi je bilo, ko sem odšel v partizane.“ Stane slike ni našel, ker jo je pač nekam založil.

Kljub temu, da je že v pokoju, še vedno ne more pozabiti, da ga je že v rani mladosti veselila tehnika. „Vendar po vojni nisem imel možnosti, da bi se posvetil takšnemu poklicu, ker sem moral politično delati.“ Že leta 1944 je namreč postal član SKOJ, štiri leta zatem

Kljub temu, da ima Stane še dve leti do Abrahama, ne more pohvaliti s trdnim zdravjem. Že dvajset let boluje za astmo. Najprej je imel bronhitis. „Bolečina sprva nisem resno vzel,“ pravi, „tudi ne zdravnik in pri tem je, da sem se predčasno upokojil.“ Ščasoma so se pojavila domača zdravila, manj uspešna za zdravljenje njegove bolezni. Vendar je imel srečo. Prek sestre, ki živi v Švici, je zvedel za dobrega specialista za astmo. Leta 1962 se je prvič odpravil v to državo in dobil zdravila, ki so se pokazala kot najuspešnejša proti njegovi bolezni. Ker je bil zdravljenje seveda drago, se je Stane med odhodom v Švico zaposlil in seznanil s spominkarstvom izdelovanjem slik iz starih fotografij naravnega svetla. Ko se je vrnil dom, spominkarstva ni opustil, ampak je za to navdušil ženo, ki je zaradi vse večje zanimanosti po teh lepših zanimivih izdelkih odšla v obrt. To delo pa sta vzljubila tudi Stanetova sinova. V prostem času pridno poseljata najprej nabirati material, potem pa še izdelovati slike. „Imeti je treba le vse spretnost in smisel za kombinacije in slike so zelo zanimive,“ meni Stane. Dve vse te lastnosti vtakneta v slike, najbolj izpričuje to, so njihovi izdelki že za nekaj dni naprej razprodani.

Tečajnice pri kuhanju

IZPOPOLNILE SO KUHARSKO ZNANJE

V nedeljo se je na osnovni šoli Karel Destovnik Kajuh v Šoštanjju končal 50-urni kuharski tečaj, ki ga je v povezavi z zavodom za napredek gospodinjstva v Ljubljani organiziralo društvo prijateljev mladine iz Topolšice. Tečaja se je udeležilo 26 deklet in žen, prijavi pa so se tudi trije fantje. Vendar se nobeden izmed njih ni naučil kuhati, ker dva na tečaj sploh nista prišla, eden pa je bil le prvič. Kot kaže, jim je bilo nekoliko nerodno, da bi se skupaj z nežnim spolom učili kuharskega znanja. Zato v Topolšici že zdaj razmišljajo, da bi pripravili podoben tečaj samo za fante in seveda tiste može, ki tudi sami radi večkrat oblečejo bel predpasnik. Tri obiskovalke smo vprašali, kaj menijo o tečaju?

VERA KONOVŠEK, poslovodkinja: „Doslej doma nisem veliko kuhala, ker v glavnem dela to mama. Zato se tudi nisem mogla pohvaliti, da sem bila dobra kuharica. Spomladi pa se nameravam preseliti (z bodočim možem, op. p.) v novo hišo in ne bo več mame, da bi namesto mene kuhala. Zato je bil ta tečaj kot naročen. Mislim, da sem svoje kuharsko znanje zelo izpolnila in

upam, da v zakonu ne bo pritožb zaradi mojega kuhanja. Takšnih tečajev si seveda še želim.“

MARTA SKLEDAR, delavka: „Tudi jaz sem doslej bolj malo kuhala, ker živim doma. Tečaja pa sem se zelo razveselila, saj sem v teh treh tednih pridobila veliko kuharskega znanja in spoznala precej novih receptov. Če bo še kdaj takšen tečaj, morda celo nadaljevalni, se ga

bom z velikim veseljem udeležila. Sploh pa mislim, da ne bi smelo biti matere ali žene, še zlasti pa mladega dekleta, ki takšnega tečaja ne bi opravila.“

BOŽIDARA ŠULIGOJ, dijakinja srednje glasbene šole: „Kot mnogo drugih deklet sem se tudi jaz naučila kuhati doma. Seveda se mi to ni zdelo dovolj, zato sem se udeležila tečaja, na katerem sem spoznala celo vrsto novih jedi, ki jih drugače verjetno ne bi nikoli. Kuham zelo rada, še raje pečem, vendar to ne pomeni, da sem se samo zato udeležila tečaja. Tudi če mi kuhanje ne bi dišalo, bi ga obiskovala. Saj, potem ko spoznaš na koliko načinov lahko pripraviš kosilo oziroma neko jed, ugotoviš, da je kuhanje res umetnost in ga moraš vzljubiti.“

Vera Konovšek

Marta Skledar

Božidara Šuligoj